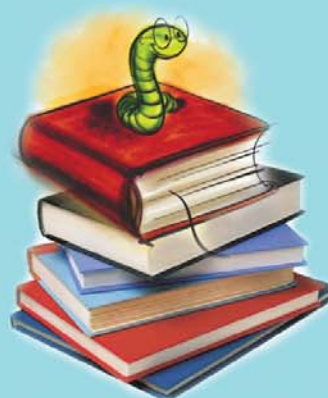

สรุปผลที่สำคัญ

การสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2551

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สรุปผลที่สำคัญ
การสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2551

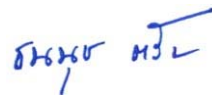
สำนักงานสถิติแห่งชาติ

คำปรารภ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดทำ การสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นการสำรวจครั้งที่ 3 เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์การอ่านหนังสือของประชากร โดยมีข้อมูลที่สำคัญ เช่น อัตราการอ่านหนังสือของประชากร ประเภทหนังสือที่อ่าน ความถี่ในการอ่าน เวลาที่ใช้อ่านเฉลี่ยต่อวัน และสถานที่อ่าน เป็นต้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมและวัฒนธรรมการอ่านของคนไทยในปัจจุบัน

การสำรวจครั้งนี้ สำนักงานสถิติแห่งชาติได้รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันการศึกษา และสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย ซึ่งผลจากการสำรวจครั้งนี้ หน่วยงานของรัฐได้นำไปใช้ประกอบการกำหนดนโยบาย วางแผน และจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมให้คนไทยรักการอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้นอย่างเป็นระบบต่อไป รวมทั้งผลักดันให้เกิดนโยบายการอ่านหนังสือเป็นระเบียบวาระแห่งชาติ ดังจะเห็นได้จากการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือของประชากรในปี 2546 ซึ่งรัฐบาลได้ประกาศให้เป็น “ปีแห่งการอ่าน” ส่วนภาคเอกชนได้จัดทำโครงการ “รวมพลังรักการอ่าน” และโครงการ “หนังสือเล่มแรก หรือ Bookstart Thailand” ในปี 2546 เช่นกัน

นอกจากนี้ ผลการสำรวจได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่คนทั่วไปชอบอ่าน ข้อคิดเห็นในการรณรงค์ให้คนรักการอ่านหนังสือ ตลอดจนเหตุผลที่คนไม่อ่านหนังสือ ซึ่งสะท้อนมาจากกลุ่มตัวอย่าง จะช่วยให้ภาคเอกชน เช่น ผู้เขียนหนังสือ และสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลงานของตนให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งจะก่อให้เกิดการเพิ่มจำนวนผู้ที่อ่านหนังสือมากขึ้น ส่งผลให้ประเทศมีประชากรที่มีคุณภาพ มีสติปัญญา และความรอบรู้ ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยให้เจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืนต่อไป

(นางชนนุช ตริทิพบุตร)

เลขาธิการสถิติแห่งชาติ

คำนำ

ผลการสำรวจเกี่ยวกับการอ่านหนังสือของประชากรนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน ซึ่งรวมการอ่านหนังสือทุกประเภท และการอ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต ซีดี ฯลฯ ยกเว้น SMS หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) พบประเด็นที่สำคัญดังนี้ เด็กเล็กอายุต่ำกว่า 6 ปี ที่อ่านเองหรือผู้ใหญ่อ่านให้ฟังมีร้อยละ 36.0 เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงมีอัตราการอ่านหนังสือใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 36.7 และ 35.2 ตามลำดับ) โดยเด็กเล็กในกรุงเทพมหานครมีอัตราการอ่านหนังสือสูงสุด (ร้อยละ 45.3) ส่วนผู้ที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป พบว่า อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานคือ ร้อยละ 66.3 โดยผู้ชายมีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่าผู้หญิง และกลุ่มวัยเด็กมีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่าวัยอื่น รองลงมา คือ กลุ่มเยาวชน กลุ่มวัยทำงาน และกลุ่มวัยสูงอายุ และในการสำรวจครั้งนี้ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะในการรณรงค์ให้คนรักการอ่านหนังสือในหลายประเด็นที่น่าสนใจ เช่น หนังสือควรมีราคาถูกลง และมีเนื้อหาสาระน่าสนใจ รวมทั้งควรมีห้องสมุดประจำหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นต้น

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการอ่านหนังสือของคนไทยที่อายุ 6 ปีขึ้นไป ซึ่งสำรวจไว้ใน พ.ศ. 2548 พบว่า อัตราการอ่านหนังสือที่ได้จากการสำรวจในครั้งนี้ลดลงเล็กน้อย คือ จากร้อยละ 69.1 เป็นร้อยละ 66.3 ทั้งนี้เพราะใช้เวลาดูโทรทัศน์ และไม่มีเวลาอ่านหนังสือ อาจเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจที่รัดตัว และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ เช่น ประเทศในทวีปยุโรป 27 ประเทศ (EU – 27) พบว่า ประชากรในทวีปยุโรปมีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่าประเทศไทยเล็กน้อย (2550 : ร้อยละ 71.0) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาประเภทของหนังสือที่อ่าน เช่น หนังสือพิมพ์และนิตยสาร พบว่า ประเทศ

ออสเตรเลียมีผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 77.3 นิตยสารร้อยละ 57.8 ซึ่งสูงกว่าประเทศไทยซึ่งมีผู้อ่านร้อยละ 71.0 และ 35.4 ตามลำดับ

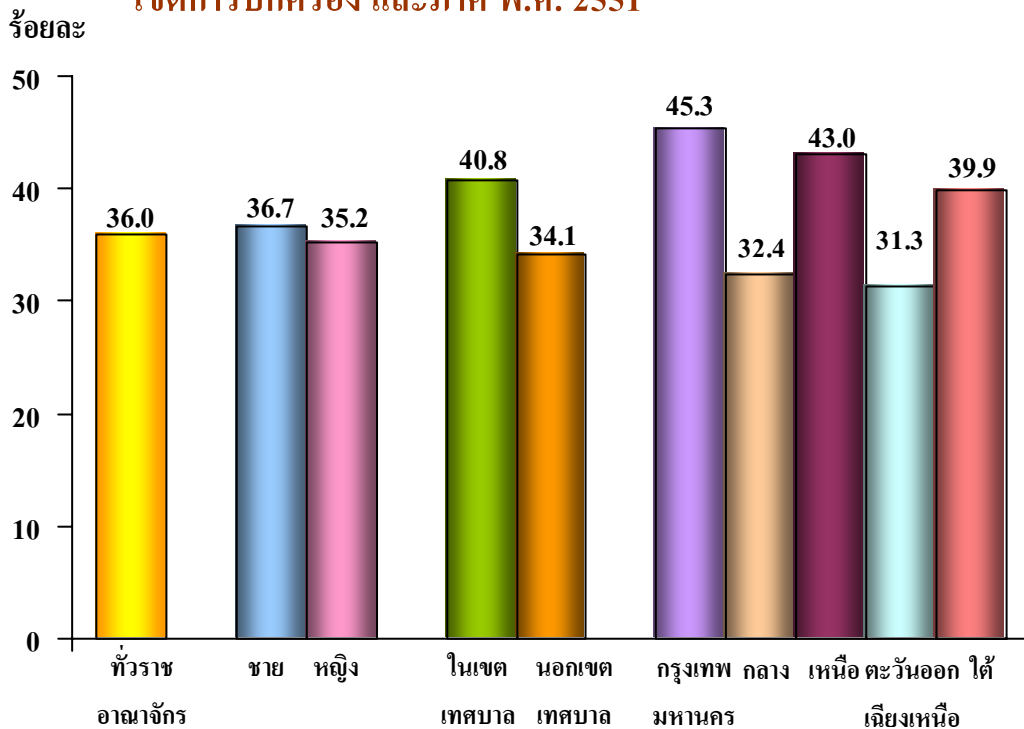
ในขณะที่ประเทศกำลังจะก้าวเข้าสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ คนในสังคมจะต้องมีความตื่นตัวในการหาความรู้ แต่จากผลการสำรวจพบว่าคนไทยอ่านหนังสือน้อยลง ฉะนั้นภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องควรเห็นเป็นเรื่องสำคัญและเร่งด่วนที่จะกำหนดแผนและมาตรการต่าง ๆ ในการส่งเสริมการอ่านหนังสือของประชากรให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพประชากรของประเทศไทยให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

บทสรุปผู้บริหาร

1. การอ่านหนังสือนอกเวลาเรียนของเด็กเล็ก

เด็กเล็กที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี มีอัตราการอ่านหนังสือในช่วงนอกเวลาเรียน ทั้งที่อ่านด้วยตนเองและผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง ร้อยละ 36.0 เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงมีอัตราการอ่านหนังสือใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 36.7 และร้อยละ 35.2 ตามลำดับ) แต่อัตราการอ่านหนังสือของเด็กเล็กมีความแตกต่างกันระหว่างเขตการปกครองและภาค โดยในเขตเทศบาลมีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่านอกเขตเทศบาล เด็กเล็กในกรุงเทพมหานครมีอัตราการอ่านหนังสือสูงสุด (ร้อยละ 45.3) ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเด็กเล็กมีอัตราการอ่านหนังสือต่ำสุด (ร้อยละ 31.3)

แผนภูมิ 1 อัตราการอ่านหนังสือ^{1/} ของเด็กเล็กนอกเวลาเรียน จำแนกตามเขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2551

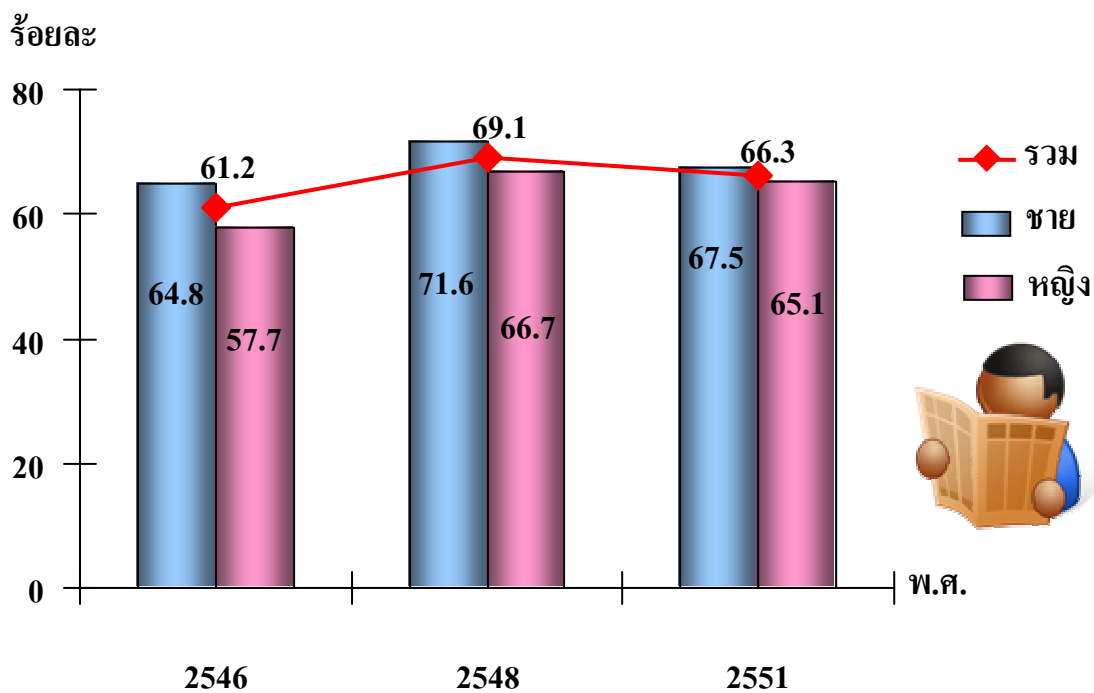

^{1/} อัตราการอ่านหนังสือ หมายถึง ร้อยละของจำนวนประชากรที่อ่านหนังสือต่อจำนวนประชากรทั้งสิ้นแต่ละกลุ่ม

2. การอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานของประชากร

จากผลการสำรวจปี 2551 พบว่า คนไทยอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปมีอัตราการอ่านหนังสือร้อยละ 66.3 ผู้ชายมีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่าผู้หญิงเล็กน้อย (ร้อยละ 67.5 และ 65.1 ตามลำดับ) และเมื่อเปรียบเทียบกับการสำรวจที่ผ่านมา พบว่า อัตราการอ่านหนังสือเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 61.2 ในปี 2546 เป็นร้อยละ 69.1 ในปี 2548 และลดลงเล็กน้อย คือ ร้อยละ 66.3 ในปี 2551

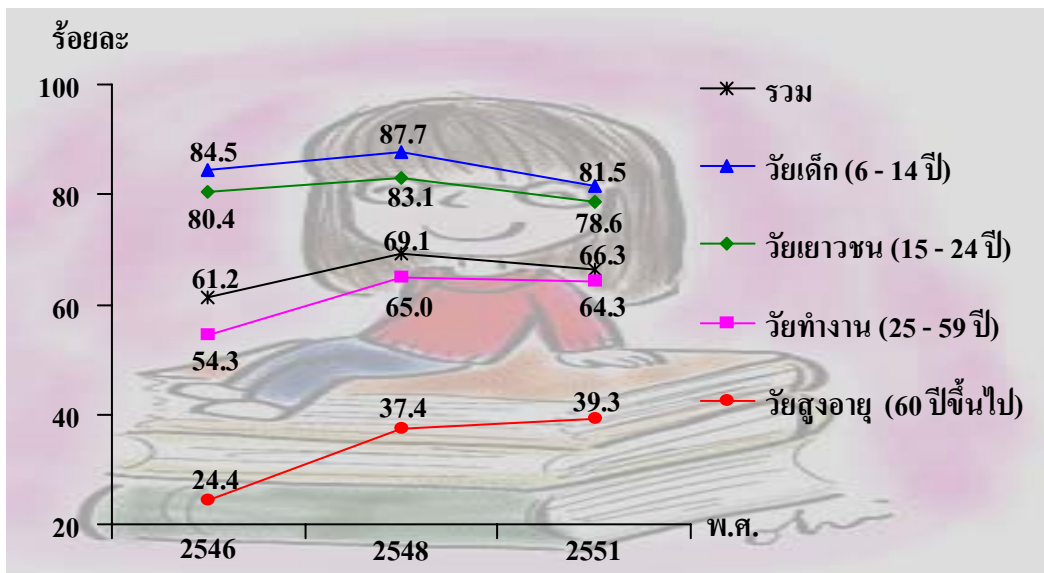
แผนภูมิ 2 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานของประชากร อายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2546 – 2551

เมื่อพิจารณาอัตราการอ่านหนังสือตามเขตการปกครองและภาค พบว่า ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 77.7 และ 61.2 ตามลำดับ) โดยกรุงเทพมหานครมีอัตราการอ่านหนังสือสูงที่สุดร้อยละ 85.8 รองลงมาคือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 70.5 67.1 62.9 และ 58.2 ตามลำดับ)

การอ่านหนังสือของประชากรมีความแตกต่างกันตามวัย กลุ่มวัยเด็กมีอัตราการอ่านหนังสือสูงสุด รองลงมาคือกลุ่มเยาวชน กลุ่มวัยทำงาน และต่ำสุดคือกลุ่มวัยสูงอายุ (ร้อยละ 81.5 78.6 64.3 และ 39.3 ตามลำดับ) และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างการสำรวจที่ผ่านมา พบว่า การอ่านหนังสือของกลุ่มวัยสูงอายุมิแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่กลุ่มอื่นมีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้เพราะใช้เวลาดูโทรทัศน์ และไม่มีเวลาว่าง อาจเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจที่รัดตัว

แผนภูมิ 3 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มวัย พ.ศ. 2546 – 2551

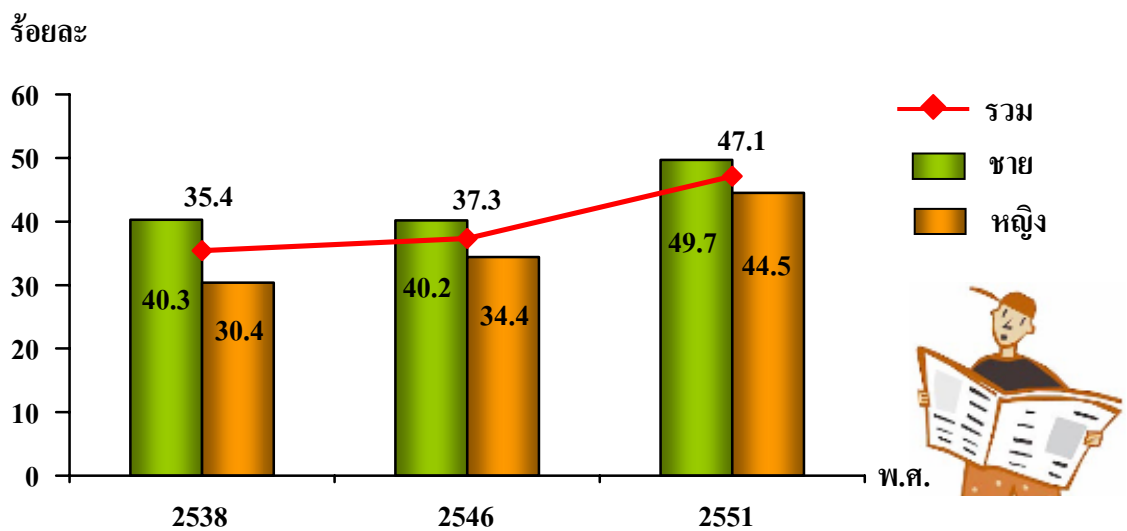

3. การอ่านหนังสือพิมพ์ของประชากร

ประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปทั้งหมด พบว่า มีผู้อ่านหนังสือพิมพ์จำนวนประมาณ 28.4 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 47.1 โดยในเขตเทศบาลมีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์ สูงกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 63.2 และ 39.9 ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์เป็นรายภาค พบว่า กรุงเทพมหานครมีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุดถึงร้อยละ 75.5 รองลงมาคือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ และน้อยที่สุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 57.2 46.3 40.6 และ 33.3 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลจากการสำรวจครั้งนี้กับการสำรวจสื่อมวลชนด้านหนังสือพิมพ์ ปี 2538 และ 2546 พบว่า อัตราการอ่านหนังสือพิมพ์ของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คือ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 35.4 ในปี 2538 เป็นร้อยละ 37.3 และ 47.1 ในปี 2546 และ 2551 ตามลำดับ โดยที่ผู้ชายมีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์สูงกว่าผู้หญิง

แผนภูมิ 4 อัตราการอ่านหนังสือพิมพ์^{1/} ของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2538 – 2551

1/ อัตราการอ่านหนังสือพิมพ์ หมายถึง ร้อยละของจำนวนประชากรที่อ่านหนังสือพิมพ์ต่อจำนวนประชากรทั้งสิ้นแต่ละกลุ่ม

4. วิธีการณรงค์ให้คนรักการอ่านหนังสือ

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปเกี่ยวกับวิธีการณรงค์ให้คนรักการอ่านหนังสือ พบว่า วิธีการณรงค์ที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด 5 ลำดับแรก คือ หนังสือควรมีราคาถูกร้อยละ 28.7 หนังสือควรมีเนื้อหาสาระน่าสนใจร้อยละ 22.0 ควรมีห้องสมุดประจำหมู่บ้านหรือชุมชนร้อยละ 19.8 ส่งเสริมให้พ่อแม่ปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านหนังสือร้อยละ 19.3 และภาษาที่ใช้ในหนังสือควรรู้ง่าย ๆ สื่อให้ทุกคนสามารถเข้าใจได้ ร้อยละ 13.1

สรุปประเด็นเด่น

การอ่านหนังสือของเด็กเล็ก

1 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียนของเด็กเล็ก

เด็กเล็กที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี มีอัตราการอ่านหนังสือในชว่กนอกเวลาเรียนร้อยละ 36.0 โดยเด็กเล็กในกรุงเทพมหานครมีอัตราการอ่านหนังสือสูงสุด (ร้อยละ 45.3) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือเด็กเล็กมีอัตราการอ่านหนังสือต่ำสุด (ร้อยละ 31.3)

2 ความถี่ของการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียนของเด็กเล็ก

เด็กเล็กที่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน เป็นเด็กที่อ่านหนังสือสัปดาห์ละ 2 – 3 วัน มากที่สุด (ร้อยละ 39.6)

การอ่านหนังสือของประชากร

3. อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานของประชากร

คนไทยอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป อ่านหนังสือลดลงจากร้อยละ 69.1 ในปี 2548 เป็นร้อยละ 66.3 ในปี 2551 ซึ่งคนไทยมีอัตราการอ่านหนังสือลดลงเกือบทุกวัย คือทั้งวัยเด็ก วัยเยาวชน และวัยทำงาน ส่วนวัยสูงอายุเป็นกลุ่มเดียวที่มีอัตราการอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น

4. ความแตกต่างของอัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานของประชากรแต่ละกลุ่ม

ผู้ชายมีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่าผู้หญิง อัตราการอ่านหนังสือมีความสัมพันธ์เชิงลบกับวัยหรือกลุ่มอายุ แต่มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกกับระดับการศึกษา ผู้ที่อาศัยในเขตเทศบาลมีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่าผู้ที่อยู่นอกเขตเทศบาล กรุงเทพมหานครมีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่าภาคอื่น

5. เวลาเฉลี่ยที่ใช้อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานของประชากร

ในปี 2551 ผู้อ่านหนังสือที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปทั้งหมด ใช้เวลาอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานเฉลี่ย 39 นาทีต่อวัน น้อยลงจากปี 2548 ที่ใช้เวลาเฉลี่ย 51 นาทีต่อวัน โดยพบว่า คนทุกวัยใช้เวลาอ่านหนังสือฯ น้อยลง

6. ประเภทหนังสือที่อ่านนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานของประชากร

หนังสือพิมพ์ เป็นประเภทของหนังสือที่มีผู้อ่านสูงสุด คือ ร้อยละ 71.0 รองลงมา คือ นวนิยาย/การ์ตูน/หนังสืออ่านเล่น และนิตยสาร (ร้อยละ 38.8 และ 35.4 ตามลำดับ)

7. ประเภทเนื้อหาของสาระของหนังสือที่อ่านของประชากร

เนื้อหาของสาระที่ผู้อ่านหนังสือชอบอ่านมากที่สุด คือ ข่าว รองลงมา คือ บันเทิง สารคดี/ความรู้ทั่วไป และความรู้วิชาการ (ร้อยละ 50.9 39.1 31.9 และ 24.5 ตามลำดับ)

8. วิธีการรณรงค์ให้คนรักการอ่านหนังสือ

วิธีการรณรงค์ให้คนรักการอ่านหนังสือที่ประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป เสนอแนะมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ 1) หนังสือควรมีราคาถูก 2) หนังสือควรมีเนื้อหาสาระน่าสนใจ 3) ควรจัดให้มีห้องสมุดประจำหมู่บ้านหรือชุมชน 4) ส่งเสริมให้พ่อแม่ปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และ 5) ภาษาที่ใช้ในหนังสือควรใช้ภาษาง่ายๆ สื่อให้ทุกคนเข้าใจได้

การอ่านหนังสือพิมพ์

9. อัตราการอ่านหนังสือพิมพ์ของประชากร

อัตราการอ่านหนังสือพิมพ์ของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คือ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 37.3 ในปี 2546 เป็นร้อยละ 47.1 ในปี 2551

10. ประเภทเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ที่อ่าน

ประเภทเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ที่ประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป ชอบอ่านมากที่สุด คือ ข่าว ร้อยละ 89.0 รองลงมา คือ บันเทิง และสารคดี/ความรู้ทั่วไป (ร้อยละ 37.3 และ 31.6 ตามลำดับ)

สารบัญ

	หน้า
คำปรารภ	i
คำนำ	iii
บทสรุปผู้บริหาร	v
สรุปประเด็นเด่น	ix
สารบัญแผนภูมิ	xv
สารบัญตาราง	xix
สรุปผลการสำรวจ	1
1. การอ่านหนังสือของเด็กเล็ก	1
1.1 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน	1
1.2 ความถี่ของการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน	3
1.3 เวลาเฉลี่ยที่ใช้อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน	4
1.4 ค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อหนังสือให้เด็กเล็กเฉลี่ยต่อเดือน	5
1.5 เหตุผลที่ผู้ปกครองอ่านหนังสือให้เด็กเล็กฟัง	7
2. การอ่านหนังสือของประชากร	8
2.1 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน	8
2.2 อายุ	10
2.3 ระดับการศึกษา	11
2.4 การทำงาน	12
2.5 ประเภทของหนังสือที่อ่านนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน	15
2.6 ประเภทเนื้อหาสาระของหนังสือที่อ่านนอกเวลาเรียน/ นอกเวลาทำงาน	17

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.7 เวลาเฉลี่ยที่ใช้อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน	19
2.8 สถานที่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน	20
2.9 เหตุผลที่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน	21
2.10 ค่าใช้จ่ายในการอ่านหนังสือ	22
2.11 การอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์	23
2.12 สาเหตุที่ไม่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน	24
2.13 วิธีการรณรงค์ให้คนรักการอ่านหนังสือ	25
3. การอ่านหนังสือพิมพ์	26
3.1 อัตราการอ่าน	26
3.2 อายุ	27
3.3 ประเภทเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ที่อ่าน	28
3.4 สาเหตุที่ไม่อ่านหนังสือพิมพ์	30
3.5 การนำเสนอเนื้อหาและบทบาทของหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน	31
ภาคผนวก	33
ความเป็นมา วัตถุประสงค์ และประโยชน์	35
ขอบข่ายของการสำรวจ	37
เวลาอ้างอิง	37
รายการข้อมูลที่เก็บรวบรวม	38
ระเบียบวิธีการสำรวจ	38
คำนิยาม	38

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิ 1 ร้อยละของเด็กเล็กที่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน จำแนกตามความถี่ของการอ่านหนังสือ พ.ศ. 2551	3
แผนภูมิ 2 เวลาที่ใช้อ่านหนังสือนอกเวลาเรียนเฉลี่ยต่อวันของเด็กเล็ก จำแนกตามเพศ เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2551	4
แผนภูมิ 3 ร้อยละของเด็กเล็กที่อ่านหนังสือ จำแนกตามค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อหนังสือให้เด็กเล็กเฉลี่ยต่อเดือน พ.ศ. 2551	5
แผนภูมิ 4 ร้อยละของเด็กเล็กที่อ่านหนังสือ จำแนกตามค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อหนังสือให้เด็กเล็กเฉลี่ยต่อเดือน เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2551	6
แผนภูมิ 5 ร้อยละของเด็กเล็กที่มีผู้ปกครองอ่านหนังสือให้ฟัง จำแนกตามเหตุผลที่ผู้ปกครองอ่านหนังสือให้ฟัง พ.ศ. 2551	7
แผนภูมิ 6 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2546 - 2551	8
แผนภูมิ 7 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามเขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2551	9
แผนภูมิ 8 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มวัย พ.ศ. 2546 – 2551	10

สารบัญแนกฏุมิ (ต่อ)

		หน้า
แผนกฏุมิ 9	รื้อยละของประชากรอายุตั้งแต 6 ปีขึ้นไป จำแนกตาม การอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน และระดับการศึกษาสูงสุด พ.ศ. 2551	11
แผนกฏุมิ 10	อัตราการอ่านหนังสือของประชากรอายุตั้งแต 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามการทำงานในรอบปีที่แล้ว พ.ศ. 2551	12
แผนกฏุมิ 11	อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาทำงานของผู้ทำงานอายุ ตั้งแต 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามอาชีพ พ.ศ. 2551	13
แผนกฏุมิ 12	อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาทำงานของผู้ทำงานอายุ ตั้งแต 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และ สถานภาพการทำงาน พ.ศ. 2551	14
แผนกฏุมิ 13	รื้อยละของประชากรอายุตั้งแต 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือ นอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน จำแนกตามประเภทหนังสือ ที่อ่าน และความถี่ของการอ่านหนังสือ พ.ศ. 2551	16
แผนกฏุมิ 14	รื้อยละของประชากรอายุตั้งแต 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือ นอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน จำแนกตามประเภทเนื้อหา สาระของหนังสือที่อ่าน พ.ศ. 2551	17
แผนกฏุมิ 15	เวลาที่ใช้อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน เฉลี่ยต่อวัน จำแนกตามเพศ กลุ่มวัย เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2551	19
แผนกฏุมิ 16	รื้อยละของประชากรอายุตั้งแต 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือ นอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน จำแนกตามค่าใช้จ่าย ในการอ่านหนังสือ เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2551	22

สารบัญแผนภูมิ (ต่อ)

	หน้า
แผนภูมิ 17 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้อ่านหนังสืออายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศ กลุ่มวัย เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2551	23
แผนภูมิ 18 อัตราการอ่านหนังสือพิมพ์ของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2538 - 2551	26
แผนภูมิ 19 อัตราการอ่านหนังสือพิมพ์ของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มวัย พ.ศ. 2538 - 2551	27
แผนภูมิ 20 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่าน หนังสือพิมพ์ จำแนกตามประเภทเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ ที่อ่าน พ.ศ. 2551	28
แผนภูมิ 21 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่ไม่อ่าน หนังสือพิมพ์ จำแนกตามสาเหตุที่ไม่อ่านหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2551	30

สารบัญญัตราง

	หน้า
ตาราง 1 จำนวนและอัตราการอ่านหนังสือของเด็กเล็กนอกเวลาเรียน จำแนกตามเพศ เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2551	2
ตาราง 2 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือ นอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน จำแนกตามประเภทของ หนังสือที่อ่าน และกลุ่มวัย พ.ศ. 2551	16
ตาราง 3 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือ นอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน จำแนกตามประเภท เนื้อหาสาระของหนังสือที่อ่าน และกลุ่มวัย พ.ศ. 2551	18
ตาราง 4 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือ นอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน จำแนกตามสถานที่ อ่านหนังสือ และกลุ่มวัย พ.ศ. 2551	20
ตาราง 5 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือ นอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน จำแนกตามเหตุผลที่อ่าน หนังสือ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2551	21
ตาราง 6 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่ไม่อ่านหนังสือ นอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน จำแนกตามสาเหตุที่ไม่อ่าน หนังสือ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2551	25

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

- ตาราง 7 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือพิมพ์ 29
จำแนกตามประเภทเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ที่อ่าน เพศ
และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2551
- ตาราง 8 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือพิมพ์ 31
จำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาและ
บทบาทของหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน พ.ศ. 2551

สรุปผลการสำรวจ

การสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2551 เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านหนังสือทุกประเภทเฉพาะนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานของประชากร รวมทั้งการอ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต ซีดี ฯลฯ ยกเว้น SMS หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

การสำรวจที่ผ่านมา สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำรวจเฉพาะการอ่านหนังสือของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป แต่การสำรวจครั้งนี้ได้เพิ่มเรื่องการอ่านหนังสือของเด็กเล็ก (ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี) และการอ่านหนังสือพิมพ์ของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปด้วย

1. การอ่านหนังสือของเด็กเล็ก

การอ่านหนังสือของเด็กเล็ก ในที่นี้หมายถึง การอ่านหนังสือในช่วงนอกเวลาเรียน ซึ่งเด็กเล็กอ่านด้วยตัวเอง รวมทั้งการที่ผู้ใหญ่อ่านให้ฟังด้วย

1.1 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน

จากผลการสำรวจ พบว่า เด็กเล็กมีอัตราการอ่านหนังสือร้อยละ 36.0 เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงมีอัตราการอ่านหนังสือใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 36.7 และร้อยละ 35.2 ตามลำดับ) แต่อัตราการอ่านหนังสือของเด็กเล็กมีความแตกต่างกันระหว่างเขตการปกครองและภาค โดยในเขตเทศบาลมีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่านอกเขตเทศบาล เด็กเล็กในกรุงเทพมหานครมีอัตราการอ่านหนังสือสูงสุด (ร้อยละ 45.3) ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเด็กเล็กมีอัตราการอ่านหนังสือต่ำสุด (ร้อยละ 31.3)

ตาราง 1 จำนวนและอัตราการอ่านหนังสือของเด็กเล็กนอกเวลาเรียน จำแนกตามเพศ
เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2551

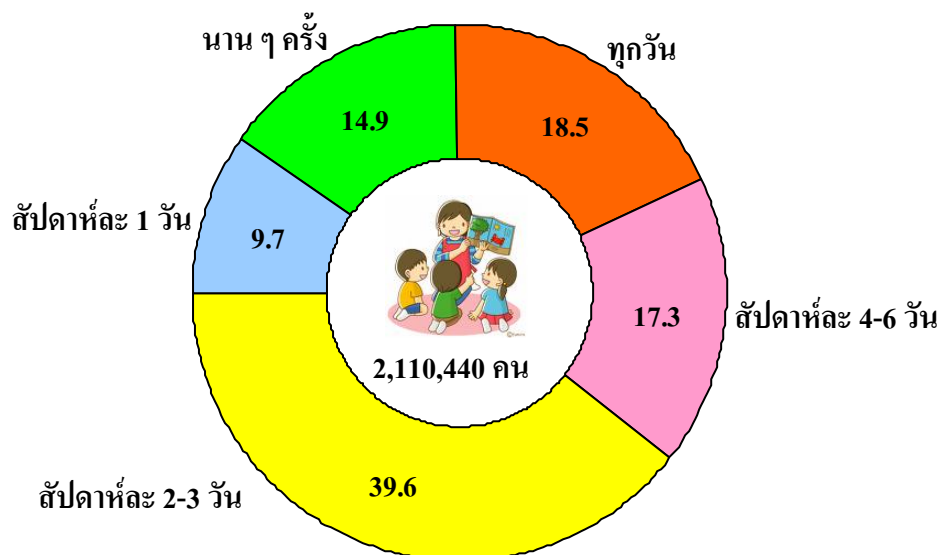
เพศ เขตการปกครอง และภาค	จำนวนเด็กเล็ก (คน)		อัตราการอ่าน หนังสือ ^{1/}
	รวม	อ่านหนังสือ	
ทั่วราชอาณาจักร	5,868,961	2,110,440	36.0
เพศ			
ชาย	3,026,431	1,110,184	36.7
หญิง	2,842,531	1,000,256	35.2
เขตการปกครอง			
ในเขตเทศบาล	1,662,381	677,559	40.8
นอกเขตเทศบาล	4,206,581	1,432,881	34.1
ภาค			
กรุงเทพมหานคร	511,576	231,955	45.3
กลาง	1,367,749	442,534	32.4
เหนือ	892,174	383,233	43.0
ตะวันออกเฉียงเหนือ	2,125,432	665,108	31.3
ใต้	972,031	387,610	39.9

1/ อัตราการอ่านหนังสือ หมายถึง ร้อยละของจำนวนประชากรที่อ่านหนังสือต่อจำนวนประชากรทั้งสิ้นแต่ละกลุ่ม

1.2 ความถี่ของการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน

เด็กเล็กที่อ่านหนังสือมีทั้งสิ้น 2.1 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นผู้อ่านหนังสือสัปดาห์ละ 2 – 3 วัน มากที่สุด (ร้อยละ 39.6) รองลงมาคือ อ่านทุกวัน และอ่านสัปดาห์ละ 4 – 6 วัน ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 18.5 และ 17.3 ตามลำดับ) และพบว่า มีเด็กเล็กที่อ่านหนังสือแต่อ่านนาน ๆ ครั้งอยู่ ร้อยละ 14.9

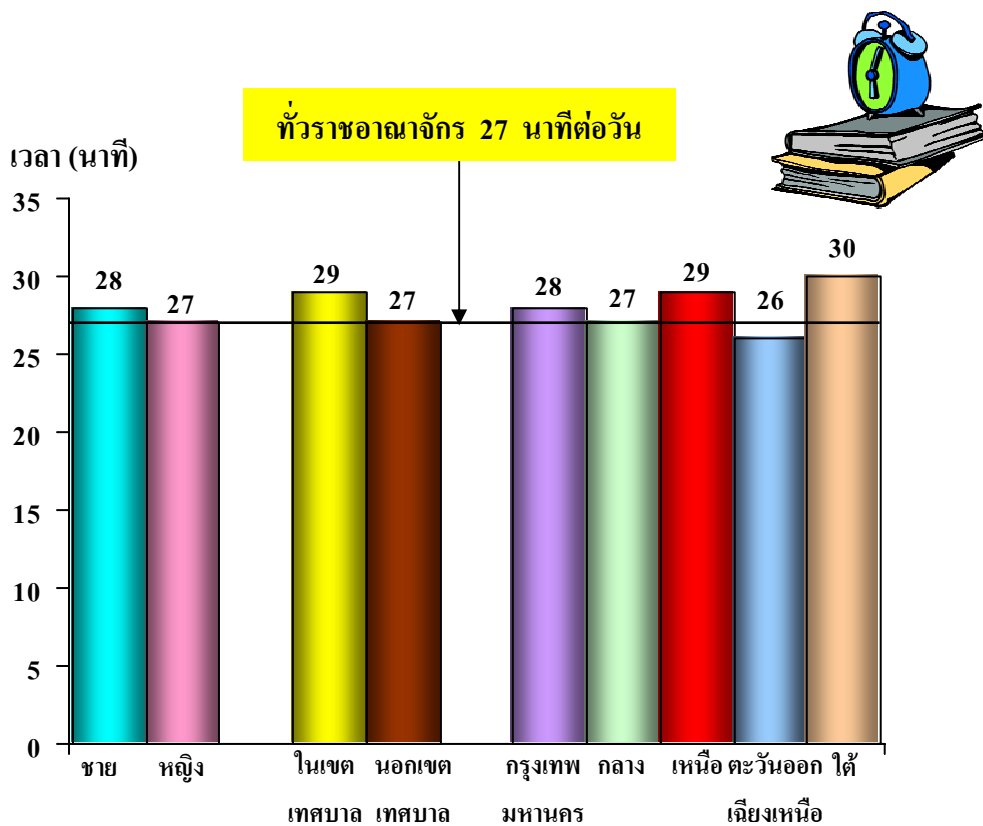
แผนภูมิ 1 ร้อยละของเด็กเล็กที่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน จำแนกตามความถี่ของการอ่านหนังสือ พ.ศ. 2551

1.3 เวลาเฉลี่ยที่ใช้อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน

เด็กเล็กที่อ่านหนังสือ ใช้เวลาอ่านหนังสือนอกเวลาเรียนเฉลี่ย 27 นาทีต่อวัน เด็กชายและเด็กหญิงใช้เวลาอ่านหนังสือฯ เฉลี่ยในแต่ละวันใกล้เคียงกัน (28 นาที และ 27 นาทีตามลำดับ) เมื่อพิจารณาตามพื้นที่อยู่อาศัย พบว่าเด็กเล็กที่อาศัยในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลใช้เวลาอ่านหนังสือฯ เฉลี่ยในแต่ละวันใกล้เคียงกันเช่นกัน (29 นาที และ 27 นาทีตามลำดับ) เด็กเล็กที่อาศัยอยู่ภาคใต้ใช้เวลาอ่านหนังสือฯ เฉลี่ยสูงสุด คือ 30 นาทีต่อวัน แต่เด็กเล็กที่อาศัยอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือใช้เวลาอ่านหนังสือฯ เฉลี่ยต่ำสุด (26 นาทีต่อวัน) และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งประเทศ

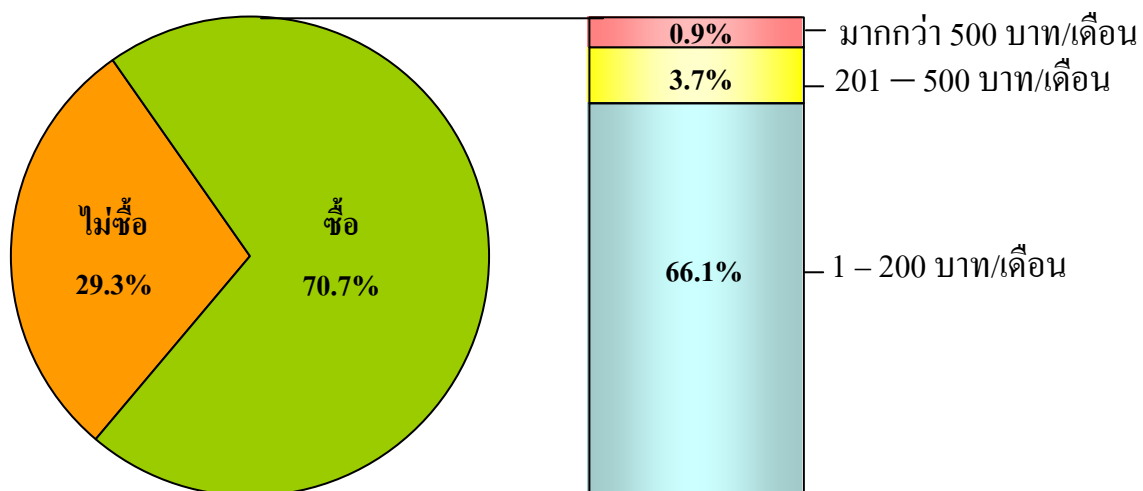
แผนภูมิ 2 เวลาที่ใช้อ่านหนังสือนอกเวลาเรียนเฉลี่ยต่อวันของเด็กเล็ก จำแนกตามเขตเขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2551

1.4 ค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อหนังสือให้เด็กเล็กเฉลี่ยต่อเดือน

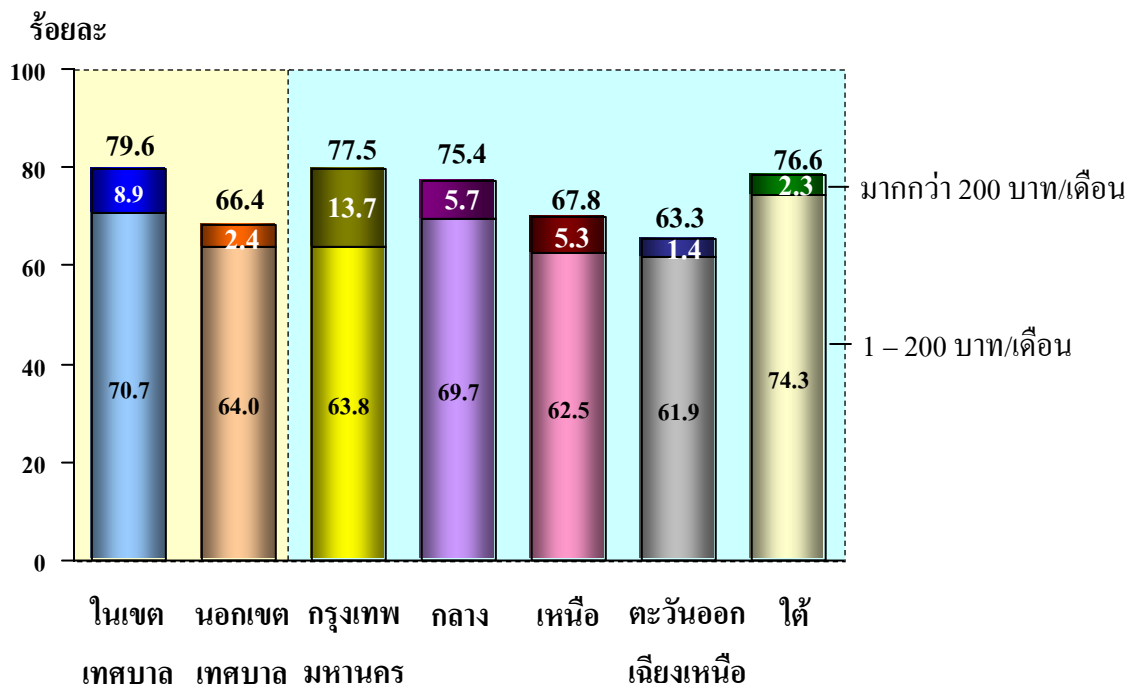
เมื่อสอบถามผู้ตอบสัมภาษณ์เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมสำหรับซื้อหนังสือให้เด็กเล็กอ่าน นอกเหนือจากซื้อหนังสือเรียนตามหลักสูตรที่เด็กนักเรียนทุกคนจำเป็นต้องซื้อ พบว่า ร้อยละ 70.7 ของเด็กเล็กที่อ่านหนังสือ มีผู้ใหญ่ซื้อหนังสือให้อ่านเพิ่มเติมจากหนังสือเรียนตามหลักสูตร ซึ่งส่วนใหญ่เสียค่าใช้จ่ายในการซื้อหนังสือเหล่านี้เฉลี่ยเดือนละ 1 – 200 บาท ร้อยละ 66.1 และมีเพียงร้อยละ 4.6 ที่เสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 200 บาท

แผนภูมิ 3 ร้อยละของเด็กเล็กที่อ่านหนังสือ จำแนกตามค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อหนังสือให้เด็กเล็กเฉลี่ยต่อเดือน พ.ศ. 2551

เมื่อพิจารณาการซื้อหนังสือให้เด็กเล็กที่อ่านหนังสือ จำแนกตามเขตการปกครองและภาค พบว่า ในเขตเทศบาลมีอัตราการซื้อหนังสือให้เด็กเล็กสูงกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 79.6 และ 66.4 ตามลำดับ) กรุงเทพมหานครมีอัตราการซื้อหนังสือให้เด็กเล็กสูงสุด (ร้อยละ 77.5) ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำสุด (ร้อยละ 63.3) สำหรับค่าใช้จ่ายในการซื้อหนังสือ พบว่า ส่วนใหญ่ใช้จ่ายเฉลี่ยไม่เกิน 200 บาทต่อเดือน

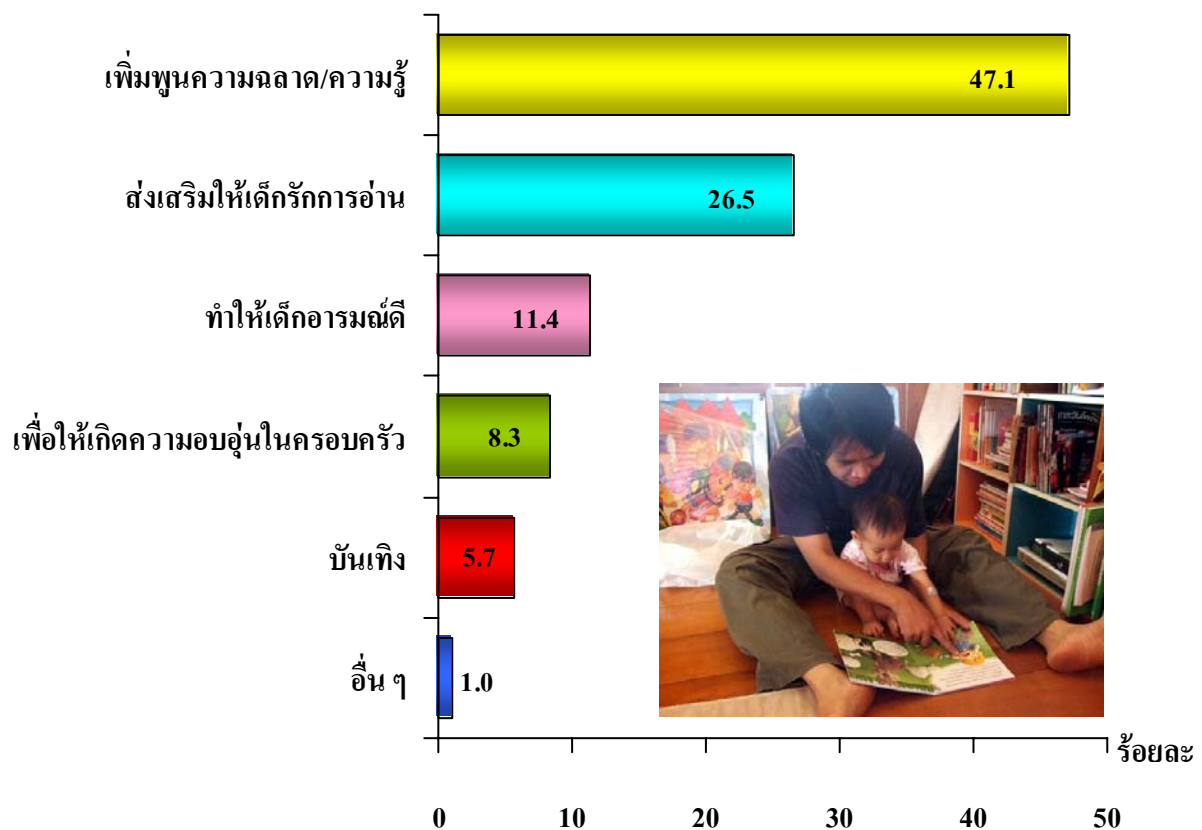
แผนภูมิ 4 ร้อยละของเด็กเล็กที่อ่านหนังสือ จำแนกตามค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อหนังสือให้เด็กเล็กเฉลี่ยต่อเดือน เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2551

1.5 เหตุผลที่ผู้ปกครองอ่านหนังสือให้เด็กเล็กฟัง

สำหรับเด็กเล็กที่อ่านหนังสือนั้น เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 98.9) มีผู้ปกครองอ่านหนังสือให้ฟัง และมีเพียงร้อยละ 1.1 เท่านั้นที่เด็กเล็กอ่านด้วยตนเอง โดยไม่มีผู้ปกครองอ่านหนังสือให้ฟัง เมื่อสอบถามผู้ปกครองถึงเหตุผลที่อ่านหนังสือให้เด็กเล็กฟัง พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่อ่านให้ฟังเพื่อเพิ่มพูนความฉลาดหรือความรู้ให้กับเด็กเล็กร้อยละ 47.1 รองลงมา คือ เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กรักการอ่านร้อยละ 26.5 และเพื่อทำให้เด็กอารมณ์ดีร้อยละ 11.4 ส่วนเหตุผลเพื่อทำให้เกิดความอบอุ่นในครอบครัว เพื่อความบันเทิง และเหตุผลอื่น ๆ มีเพียงร้อยละ 1.0 – 8.3 เท่านั้น

แผนภูมิ 5 ร้อยละของเด็กเล็กที่มีผู้ปกครองอ่านหนังสือให้ฟัง จำแนกตามเหตุผลที่ผู้ปกครองอ่านหนังสือให้ฟัง พ.ศ. 2551

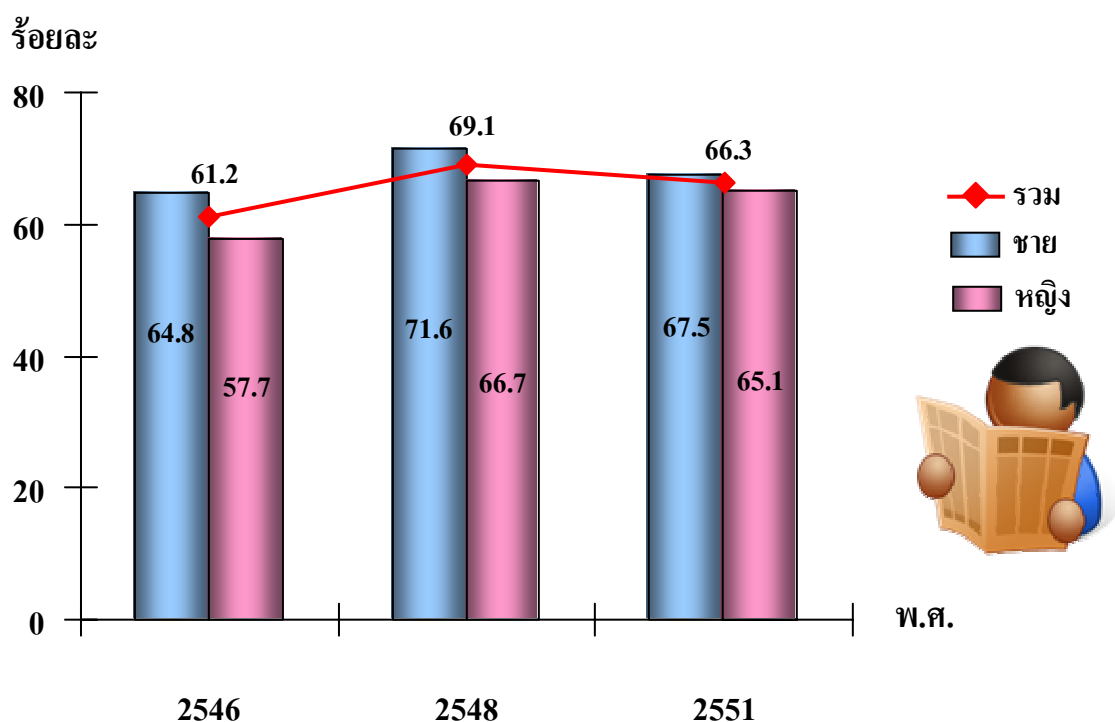

2. การอ่านหนังสือของประชากร

2.1 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน

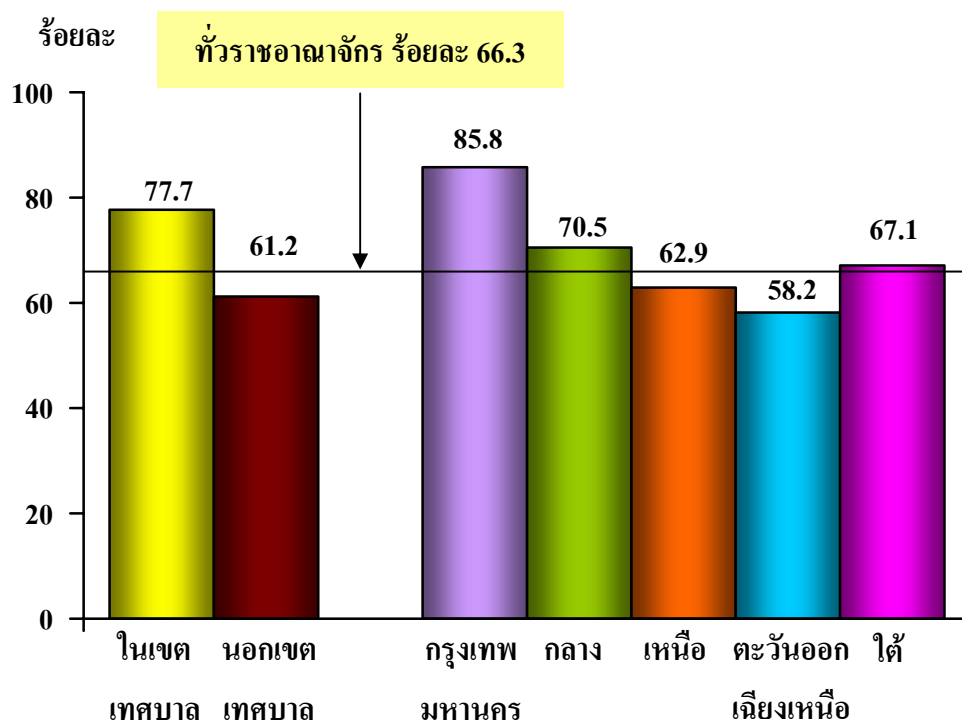
จากผลการสำรวจปี 2551 พบว่า คนไทยอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำนวนประมาณ 60.3 ล้านคน เป็นผู้ที่อ่านหนังสือจำนวน 40.0 ล้านคน หรือคิดเป็นอัตราการอ่านหนังสือร้อยละ 66.3 ผู้ชายมีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่าผู้หญิงเล็กน้อย (ร้อยละ 67.5 และ 65.1 ตามลำดับ) และเมื่อเปรียบเทียบกับ การสำรวจที่ผ่านมา พบว่า อัตราการอ่านหนังสือเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 61.2 ในปี 2546 เป็นร้อยละ 69.1 ในปี 2548 และลดลงเล็กน้อย คือ ร้อยละ 66.3 ในปี 2551

แผนภูมิ 6 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานของประชากร อายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศ พ.ศ. 2546 – 2551

เมื่อพิจารณาอัตราการอ่านหนังสือตามเขตการปกครองและภาค พบว่า ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่านอกเขตเทศบาล (ร้อยละ 77.7 และ 61.2 ตามลำดับ) กรุงเทพมหานครมีอัตราการอ่านหนังสือสูงที่สุดร้อยละ 85.8 ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการอ่านหนังสือต่ำสุดร้อยละ 58.2

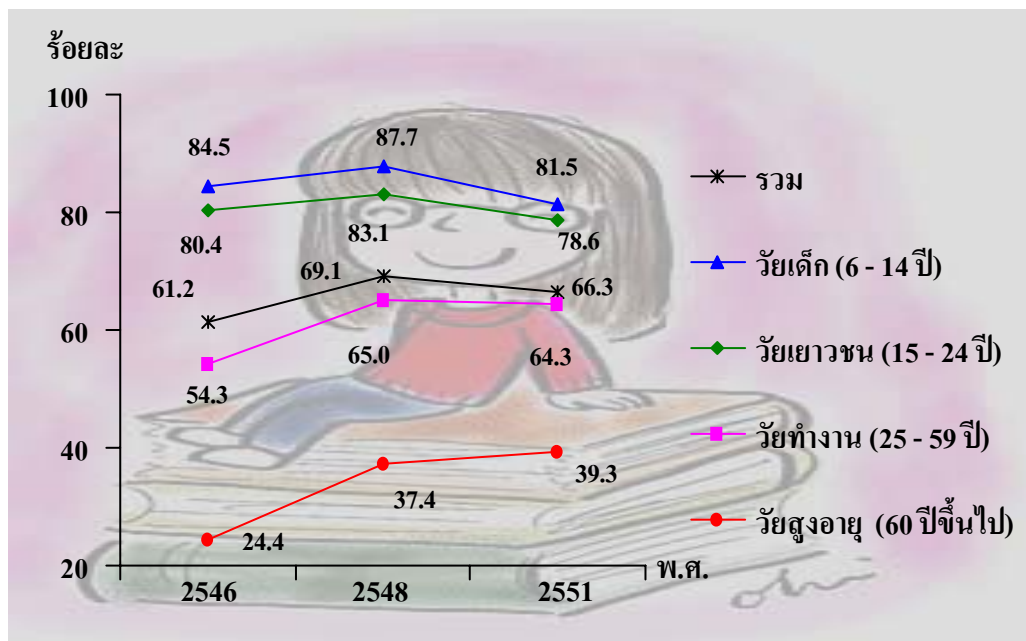
แผนภูมิ 7 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานของประชากร อายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามเขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2551

2.2 อายุ

การอ่านหนังสือของประชากรมีความแตกต่างกันตามวัย กลุ่มวัยเด็กมีอัตราการอ่านหนังสือสูงสุด รองลงมาคือ กลุ่มเยาวชน กลุ่มวัยทำงาน และต่ำสุดคือกลุ่มวัยสูงอายุ (ร้อยละ 81.5 78.6 64.3 และ 39.3 ตามลำดับ) และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างการสำรวจที่ผ่านมา พบว่า การอ่านหนังสือของกลุ่มวัยสูงอายุมิแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่กลุ่มอื่นมีแนวโน้มลดลง

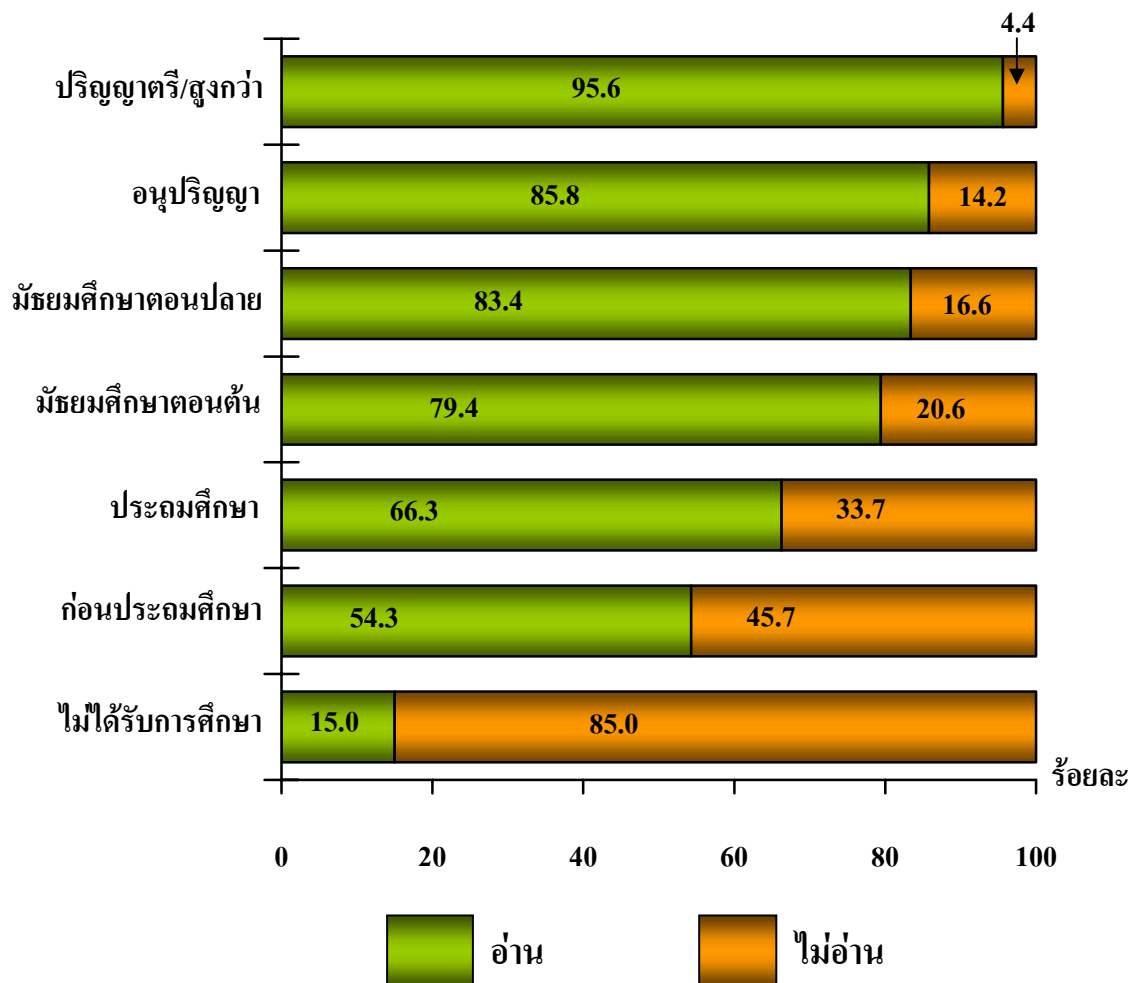
แผนภูมิ 8 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานของประชากร อายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มวัย พ.ศ. 2546 – 2551

2.3 ระดับการศึกษา

จากผลการสำรวจ พบว่า การศึกษาและอัตราการอ่านหนังสือ มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก กล่าวคือ ผู้มีระดับการศึกษาที่สูงกว่า มีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่าผู้มีการศึกษาระดับต่ำกว่า

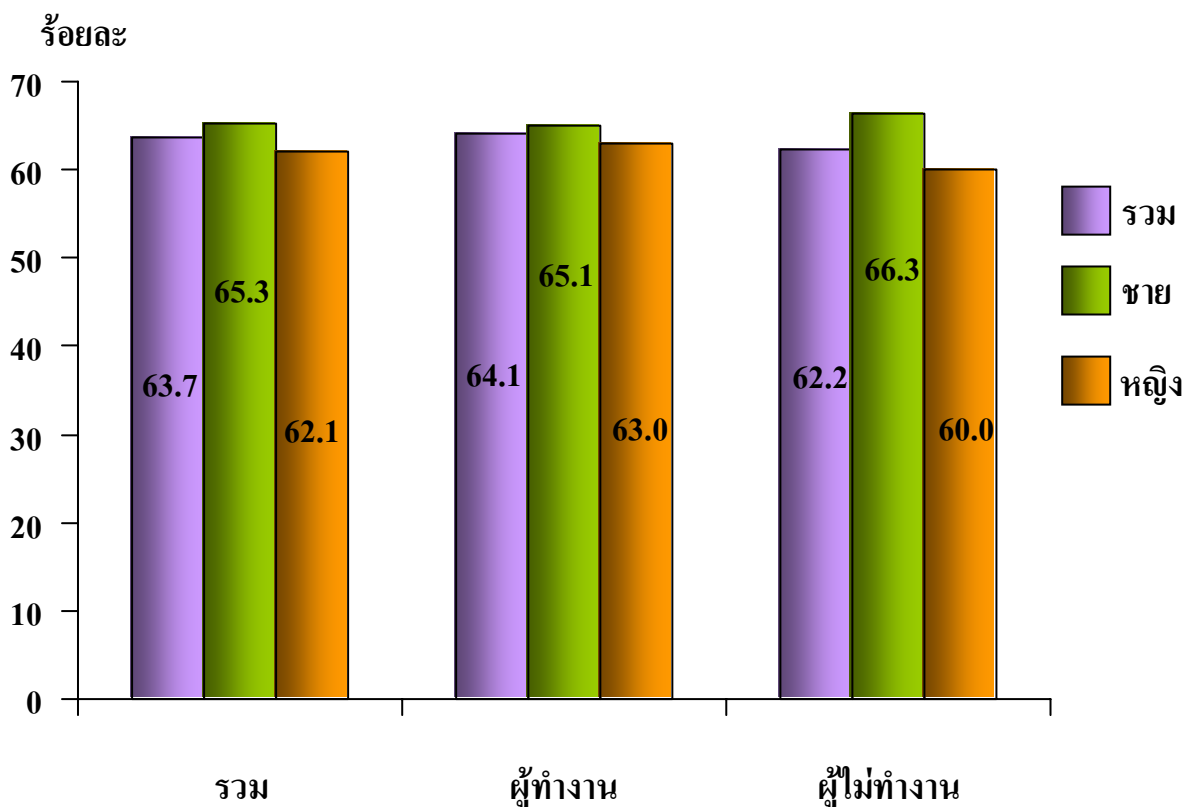
แผนภูมิ 9 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามการอ่านหนังสือ นอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน และระดับการศึกษาสูงสุด พ.ศ. 2551

2.4 การทำงาน

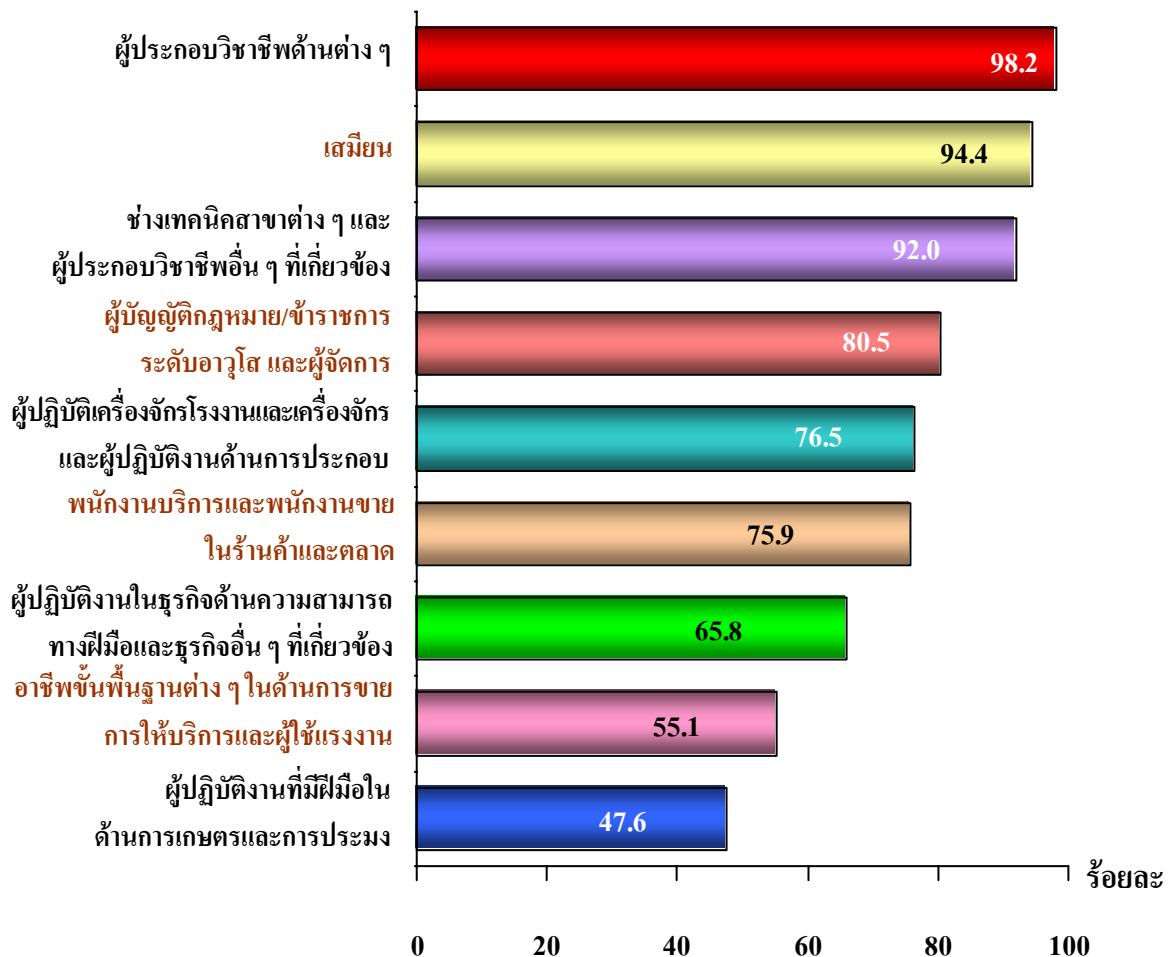
จากจำนวนประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปทั้งสิ้น 51.6 ล้านคน พบว่ามีผู้อ่านหนังสือจำนวน 32.8 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 63.7 และเมื่อจำแนกตามการทำงานในรอบปีที่แล้ว พบว่า อัตราการอ่านหนังสือของผู้ทำงานสูงกว่าผู้ไม่ทำงานเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 64.1 และ 62.2 ตามลำดับ) โดยผู้ชายมีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่าผู้หญิงทั้งในกลุ่มผู้ทำงานและกลุ่มผู้ไม่ทำงาน

แผนภูมิ 10 อัตราการอ่านหนังสือของประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามการทำงานในรอบปีที่แล้ว พ.ศ. 2551

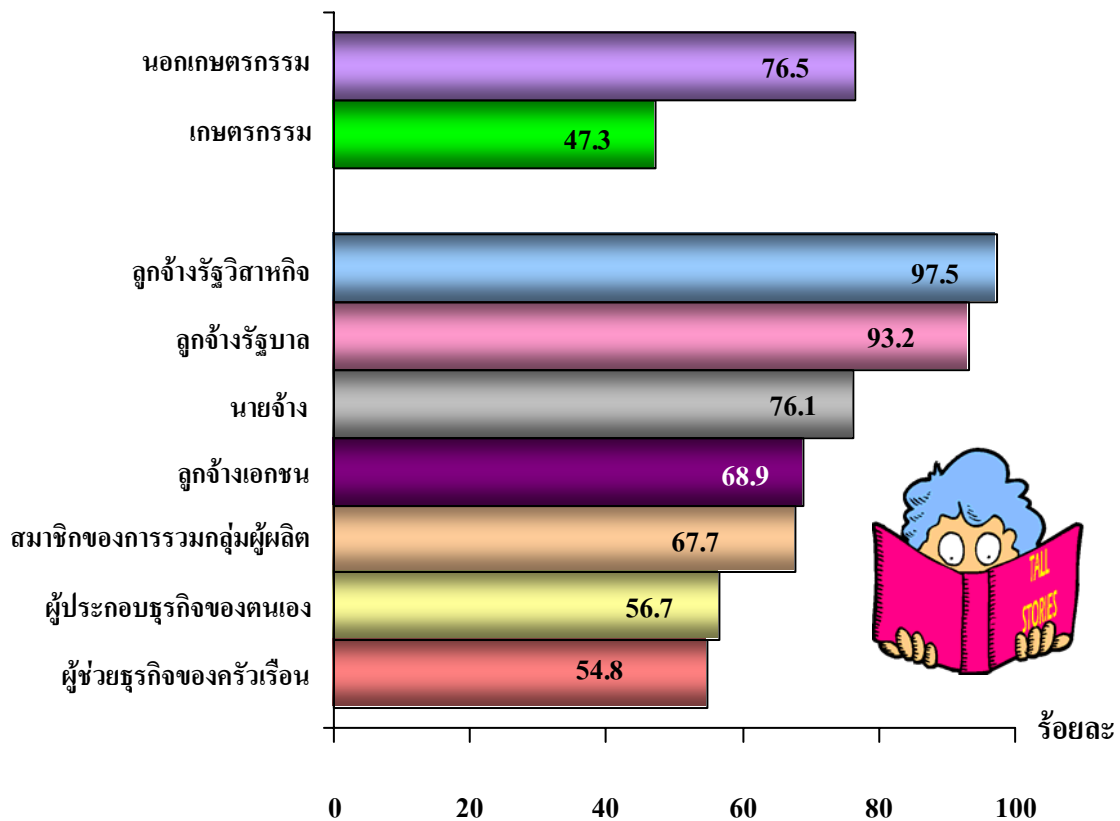
เมื่อพิจารณาอัตราการอ่านหนังสือของผู้ทำงานในรอบปีที่แล้ว จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ เสมียน ช่างเทคนิคสาขาต่าง ๆ และผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโสและผู้จัดการ มีอัตราผู้อ่านหนังสือมากกว่าร้อยละ 80.0 ซึ่งสูงกว่าผู้ทำงานอาชีพอื่นๆ ส่วนอาชีพที่มีอัตราการอ่านต่ำที่สุด คือ ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตรและประมง (ร้อยละ 47.6)

แผนภูมิ 11 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาทำงานของผู้ทำงานอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามอาชีพ พ.ศ. 2551

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการอ่านหนังสือของผู้ทำงานตามกลุ่มอุตสาหกรรม และสถานภาพการทำงาน พบว่า ผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมมีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่าผู้ทำงานในภาคเกษตรกรรม (ร้อยละ 76.5 และ 47.3 ตามลำดับ) ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจและลูกจ้างรัฐบาลมีอัตราการอ่านหนังสือถึงร้อยละ 97.5 และ 93.2 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าผู้ที่มีสถานภาพการทำงานประเภทอื่น

แผนภูมิ 12 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาทำงานของผู้ทำงานอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม และสถานภาพการทำงาน พ.ศ. 2551

2.5 ประเภทของหนังสือที่อ่านนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน

หนังสือพิมพ์เป็นประเภทของหนังสือที่มีผู้อ่านอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปอ่านสูงสุด คือ ร้อยละ 71.0 รองลงมาคือ นวนิยาย/การ์ตูน/หนังสืออ่านเล่น และนิตยสาร (ร้อยละ 38.8 และ 35.4 ตามลำดับ) สำหรับแบบเรียน/ตำราเรียนตามหลักสูตร ตำรา/หนังสือ/เอกสารที่ให้ความรู้ วารสาร/เอกสารประเภทอื่น ๆ ที่ออกเป็นประจำ และหนังสือ/เอกสารเกี่ยวกับคำสอนทางศาสนา มีสัดส่วนใกล้เคียงกันคือ ประมาณร้อยละ 24 – 29 ส่วนที่เหลือคือหนังสือประเภทอื่น ๆ ซึ่งมีประมาณร้อยละ 4.4

คนที่มีวัยแตกต่างกัน มีความสนใจเลือกประเภทหนังสือที่อ่านแตกต่างกัน โดยวัยเด็กอ่านแบบเรียน/ตำราเรียนตามหลักสูตรสูงสุดร้อยละ 82.0 รองลงมาคือ นวนิยาย/การ์ตูน/หนังสืออ่านเล่น สำหรับวัยอื่นส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ รองลงมาจะเลือกประเภทหนังสือที่อ่านแตกต่างกันตามวัย คือ วัยเยาวชนอ่านนวนิยาย/การ์ตูน/หนังสืออ่านเล่น วัยทำงานอ่านนิตยสารและวัยสูงอายุอ่านหนังสือ/เอกสารเกี่ยวกับคำสอนทางศาสนา

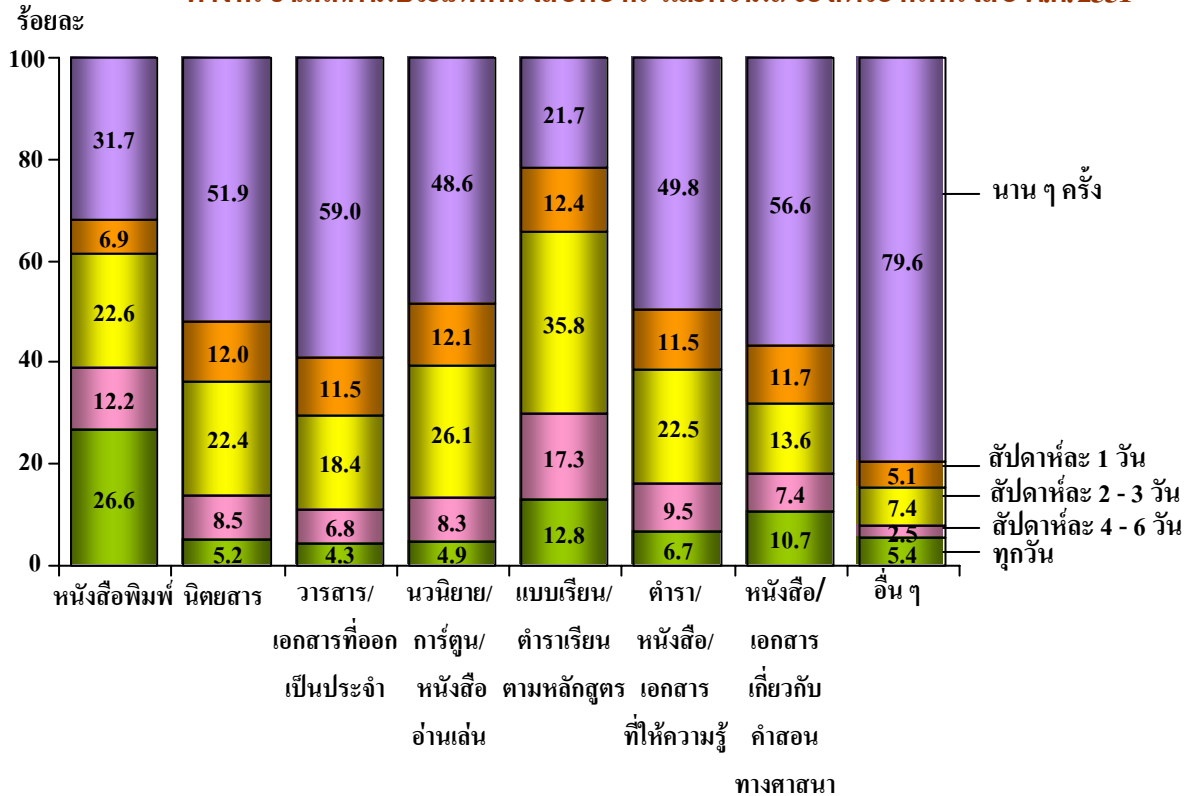
เมื่อศึกษาความถี่ของการอ่านหนังสือ พบว่า มีความแตกต่างกันตามประเภทหนังสือดังนี้ ในกลุ่มของผู้อ่านหนังสืออย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 วันนั้น พบว่า ผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีสัดส่วนของผู้อ่านทุกวันสูงสุด ส่วนผู้อ่านหนังสือประเภทอื่น ๆ ที่เหลือมีสัดส่วนของผู้อ่านสัปดาห์ละ 2 – 3 วัน สูงสุด โดยมีสัดส่วนอยู่ระหว่างร้อยละ 7.4 – 35.8

ตาราง 2 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน จำแนกตามประเภทของหนังสือที่อ่าน และกลุ่มวัย พ.ศ. 2551

ประเภทของหนังสือที่อ่าน ^{1/}	กลุ่มวัย				
	รวม	วัยเด็ก (6 – 14 ปี)	วัยเยาวชน (15 – 24 ปี)	วัยทำงาน (25 – 59 ปี)	วัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)
รวม	100.0 (39,953,967)	100.0 (7,134,233)	100.0 (8,257,811)	100.0 (21,707,181)	100.0 (2,854,742)
หนังสือพิมพ์	71.0	23.9	72.8	86.6	64.9
นวนิยาย/การ์ตูน/ หนังสืออ่านเล่นต่าง ๆ	38.8	67.4	58.6	25.7	9.6
นิตยสาร	35.4	14.4	47.3	40.3	16.8
แบบเรียน/ตำราเรียนตามหลักสูตร	29.2	82.0	48.0	8.0	3.3
ตำรา/หนังสือเอกสารที่ให้ความรู้	28.5	39.2	38.1	22.9	16.8
วารสาร/เอกสารประเภทอื่น ๆ ที่ออกเป็นประจำ	26.6	11.8	31.6	30.7	17.1
หนังสือ/เอกสารเกี่ยวกับ คำสอนทางศาสนา	24.1	13.3	15.2	25.9	63.2
อื่น ๆ	4.4	2.4	4.0	5.1	5.1

1/ ตอบได้มากกว่า 1 ประเภท

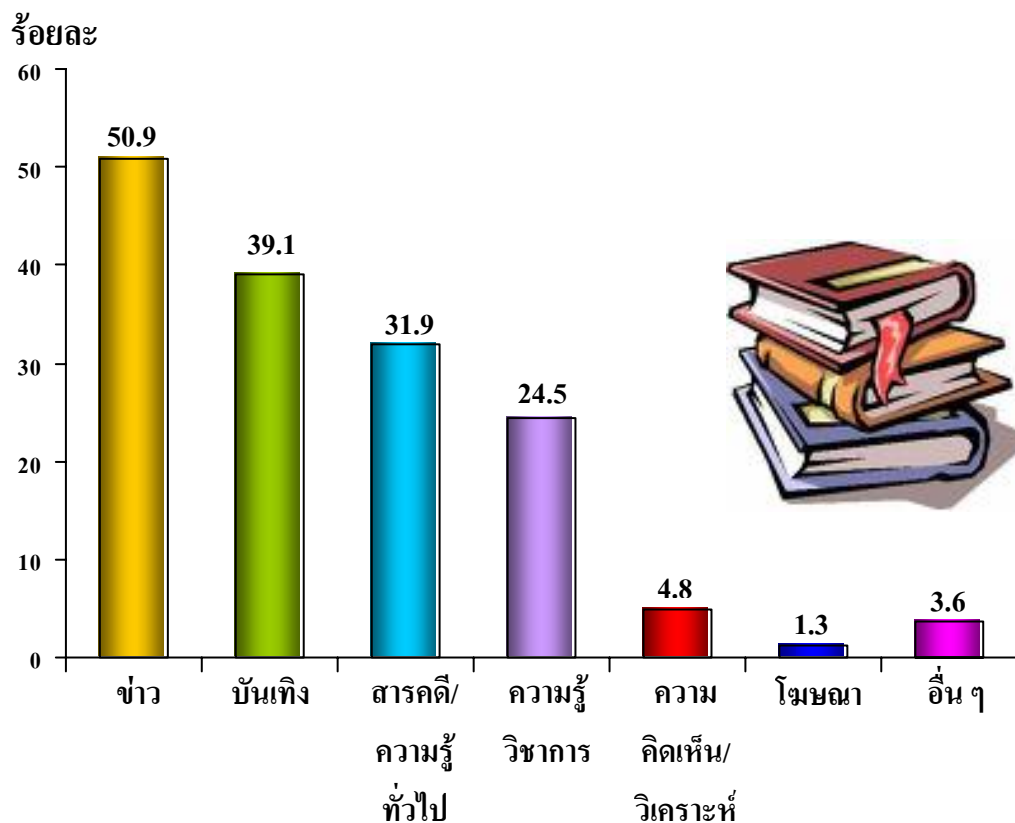
แผนภูมิ 13 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน จำแนกตามประเภทหนังสือที่อ่าน^{1/}และความถี่ของการอ่านหนังสือ พ.ศ. 2551

2.6 ประเภทเนื้อหาสาระของหนังสือที่อ่านนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน

เนื้อหาสาระที่ผู้อ่านหนังสือชอบอ่านมากที่สุด คือ ข่าว รองลงมา คือ บันเทิง สารคดี/ความรู้ทั่วไป และความรู้วิชาการ (ร้อยละ 50.9 39.1 31.9 และ 24.5 ตามลำดับ) ส่วนเนื้อหาสาระที่มีผู้อ่านเพียงเล็กน้อย คือ ความคิดเห็น/วิเคราะห์ โฆษณา และอื่น ๆ

แผนภูมิ 14 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน จำแนกตามประเภทเนื้อหาสาระของหนังสือที่อ่าน^{1/} พ.ศ. 2551

1/ ตอบได้ไม่เกิน 2 ประเภท

การเลือกเนื้อหาสาระที่อ่านมีความแตกต่างกันตามวัย คือ วัยเด็กและเยาวชนเกินกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 53.6 และ 56.7 ตามลำดับ) สนใจอ่านเนื้อหาสาระที่ให้ความบันเทิงมากกว่าประเภทอื่น รองลงมาวัยเด็กสนใจอ่านเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้วิชาการ แต่วัยเยาวชนสนใจอ่านข่าว สำหรับวัยทำงานและวัยสูงอายุสนใจอ่านข่าวมากที่สุด รองลงมาคือ สารคดี/ความรู้ทั่วไป

ตาราง 3 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน จำแนกตามประเภทเนื้อหาสาระของหนังสือที่อ่าน และกลุ่มวัย พ.ศ. 2551

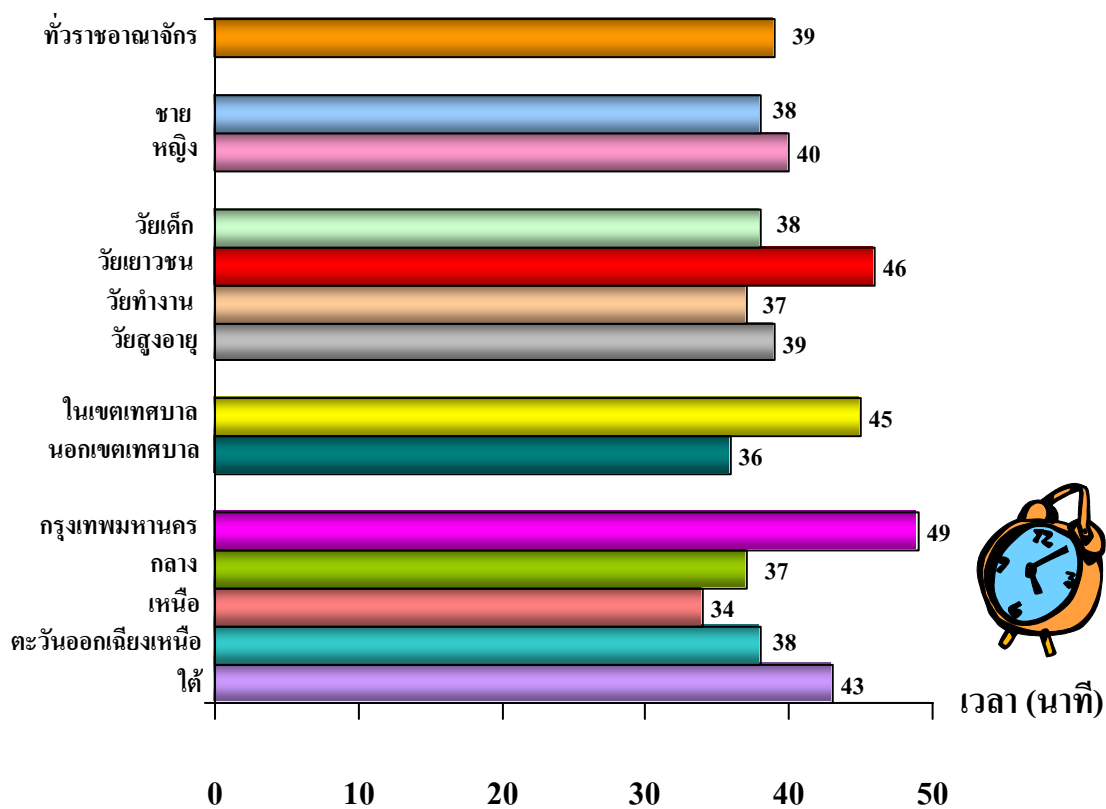
ประเภทเนื้อหาสาระของหนังสือที่อ่าน ^{1/}	กลุ่มวัย				
	รวม	วัยเด็ก (6 – 14 ปี)	วัยเยาวชน (15 – 24 ปี)	วัยทำงาน (25 – 59 ปี)	วัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
	(39,835,217)	(7,111,594)	(8,233,051)	(21,653,687)	(2,836,886)
ข่าว	50.9	7.9	41.2	68.4	53.7
บันเทิง	39.1	53.6	56.7	31.6	8.9
สารคดี/ความรู้ทั่วไป	31.9	25.5	30.3	33.3	40.9
ความรู้วิชาการ	24.5	51.0	30.6	15.1	12.5
ความคิดเห็น/วิเคราะห์	4.8	2.2	3.8	5.9	5.9
โฆษณา	1.3	1.1	1.7	1.2	0.7
อื่นๆ	3.6	2.6	1.5	3.0	17.3

1/ ตอบได้ไม่เกิน 2 ประเภท

2.7 เวลาเฉลี่ยที่ใช้อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน

สำหรับผู้อ่านหนังสือที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปทั้งหมด ใช้เวลาอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานเฉลี่ย 39 นาทีต่อวัน ผู้ชายและผู้หญิงใช้เวลาอ่านหนังสือเฉลี่ยในแต่ละวันใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มเยาวชนใช้เวลาอ่านหนังสือเฉลี่ย 46 นาทีต่อวัน มากกว่ากลุ่มวัยอื่นที่ใช้เวลาอ่านหนังสือใกล้เคียงกันคือ ประมาณ 37-39 นาทีต่อวัน ผู้อ่านหนังสือที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลใช้เวลาอ่านหนังสือเฉลี่ยต่อวันสูงกว่าผู้อ่านหนังสือที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ผู้อ่านหนังสือที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและภาคใต้ใช้เวลาอ่านหนังสือเฉลี่ยต่อวันมากกว่า 40 นาที ส่วนภาคอื่น ๆ ใช้เวลาอ่านใกล้เคียงกันคือ ประมาณ 34 – 38 นาทีต่อวัน

แผนภูมิ 15 เวลาที่ใช้อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานเฉลี่ยต่อวัน จำแนกตามเพศ กลุ่มวัย เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2551

2.8 สถานที่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน

ผู้อ่านหนังสือชอบอ่านที่บ้านมากที่สุด (ร้อยละ 71.0) รองลงมา คือ สถานที่เอกชน ที่ทำงาน และสถานศึกษา (ร้อยละ 21.1 19.8 และ 16.1 ตามลำดับ) ส่วนสถานที่อื่นมีผู้อ่านเพียงเล็กน้อย และเมื่อพิจารณาตามกลุ่มวัย พบว่า คนทุกกลุ่มวัยส่วนใหญ่ชอบอ่านหนังสือที่บ้านเช่นเดียวกับภาพรวม สำหรับลำดับรองลงมามีความแตกต่างกันตามวัย คือ วัยเด็กและเยาวชนอ่านหนังสือที่สถานศึกษา วัยทำงานอ่านหนังสือที่ทำงาน และวัยสูงอายุอ่านหนังสือในสถานที่เอกชน

ตาราง 4 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน จำแนกตามสถานที่อ่านหนังสือ และกลุ่มวัย พ.ศ. 2551

สถานที่อ่านหนังสือ ^{1/}	กลุ่มวัย				
	รวม	วัยเด็ก (6 – 14 ปี)	วัยเยาวชน (15 – 24 ปี)	วัยทำงาน (25 – 59 ปี)	วัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)
รวม	100.0 (39,921,531)	100.0 (7,127,851)	100.0 (8,245,894)	100.0 (21,695,790)	100.0 (2,851,996)
บ้าน	71.0	85.6	72.1	64.3	83.4
สถานที่เอกชน	21.1	3.4	22.3	27.3	15.4
ที่ทำงาน	19.8	-	12.4	31.1	4.3
สถานศึกษา	16.1	51.9	30.9	0.8	0.1
ห้องสมุด/ห้องสมุดเคลื่อนที่	4.6	7.8	6.7	2.9	2.9
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน/ชุมชน	4.6	1.3	3.6	6.0	5.1
สถานที่ราชการ	2.2	0.4	1.7	3.0	2.3
อ่านระหว่างรอ/โดยสาร รถ เรือ ฯลฯ	0.4	*	0.5	0.5	0.2
สวนสาธารณะ	0.1	*	0.1	0.1	0.1
อื่น ๆ	1.0	0.6	0.9	1.0	2.2

1/ ตอบได้ไม่เกิน 2 คำตอบ

* น้อยกว่า 0.1

2.9 เหตุผลที่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน

ผู้อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน เพราะความสนใจหรืออยากรู้มีสัดส่วนสูงที่สุด (ร้อยละ 61.4) รองลงมาคืออ่านเพื่อความบันเทิงเพื่อการศึกษา และเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์/ฆ่าเวลาโดยการอ่านหนังสือ (ร้อยละ 27.5 22.3 และ 18.9 ตามลำดับ) สำหรับผู้อ่านหนังสือเพราะชอบอ่านหนังสือมีเพียงร้อยละ 9.5 เท่านั้น และเมื่อพิจารณาเหตุผลในการอ่านหนังสือของแต่ละกลุ่มวัย พบว่า มีความแตกต่างกัน คือ วัยเด็กส่วนใหญ่อ่านหนังสือเพื่อการศึกษา รองลงมาคือ อ่านเพื่อความบันเทิง และมีความสนใจ/อยากรู้ สำหรับวัยอื่นส่วนใหญ่อ่านหนังสือเพราะสนใจ/อยากรู้ เหตุผลรองลงมามีความแตกต่างกันตามวัย โดยวัยเยาวชนอ่านหนังสือเพื่อความบันเทิง ขณะที่วัยทำงานและวัยสูงอายุอ่านหนังสือเพื่อต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์/ฆ่าเวลา

ตาราง 5 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน จำแนกตามเหตุผลที่อ่านหนังสือ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2551

เหตุผลที่อ่านหนังสือ ^{1/}	กลุ่มวัย				
	รวม	วัยเด็ก (6 – 14 ปี)	วัยเยาวชน (15 – 24 ปี)	วัยทำงาน (25 – 59 ปี)	วัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)
รวม	100.0 (39,862,759)	100.0 (7,110,622)	100.0 (8,239,997)	100.0 (21,668,326)	100.0 (2,843,812)
สนใจ/อยากรู้	61.4	26.6	53.5	74.3	73.0
เพื่อบันเทิง	27.5	35.1	39.1	23.3	7.8
เพื่อการศึกษา	22.3	71.4	37.1	3.1	2.4
ใช้เวลาว่าง/ฆ่าเวลา	18.9	5.0	14.8	23.8	27.5
ชอบอ่านหนังสือ	9.5	6.4	7.5	10.3	17.0
เพื่อหน้าที่การงาน	3.8	0.5	1.8	5.9	1.3
อื่น ๆ	0.9	0.4	0.8	1.0	1.9

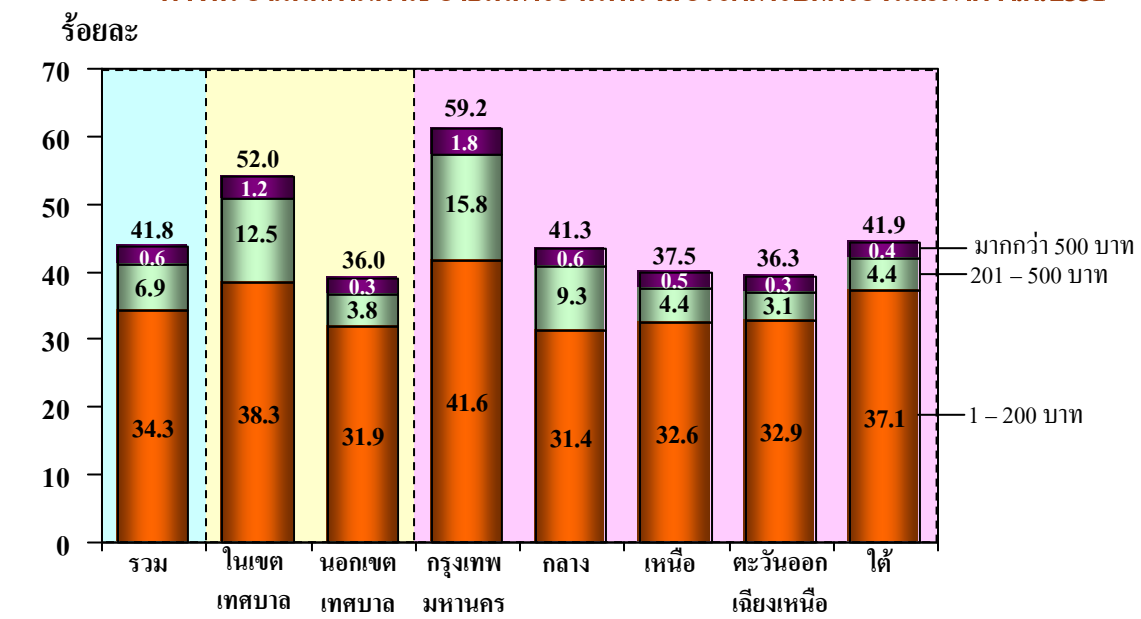
1/ ตอบได้ไม่เกิน 2 คำตอบ

2.10 ค่าใช้จ่ายในการอ่านหนังสือ

ค่าใช้จ่ายในการอ่าน ในที่นี้รวมถึง ค่าซื้อหนังสือ ค่าเช่าหนังสือ ค่าห้องสมุด ค่าใช้บริการอินเทอร์เน็ตสำหรับการอ่าน ค่าใช้จ่ายที่ผู้ปกครอง/คนอื่นซื้อหนังสือให้ เป็นต้น ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในการซื้อหนังสือเรียนตามหลักสูตรที่นักเรียนหรือนักศึกษาจำเป็นต้องซื้อตามที่สถานศึกษากำหนด

ผลการสำรวจ พบว่า สองในห้าของผู้อ่านหนังสืออายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 41.8) เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมสำหรับการอ่าน โดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการอ่านเฉลี่ยเดือนละ 1 – 200 บาท (ร้อยละ 34.3) มีผู้อ่านหนังสือเพียงเล็กน้อยที่มีค่าใช้จ่ายสำหรับการอ่านเฉลี่ยเดือนละ 201 – 500 บาท และมากกว่า 500 บาท (ร้อยละ 6.9 และ 0.6 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาจำแนกตามเขตการปกครองและภาค พบว่า ผู้อ่านทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล มีค่าใช้จ่ายสำหรับการอ่านเฉลี่ยไม่เกิน 200 บาทต่อเดือน ในสัดส่วนที่สูงเช่นเดียวกับภาพรวม โดยผู้อ่านในเขตเทศบาลมีค่าใช้จ่ายเพื่อการอ่านสูงกว่านอกเขตเทศบาลอย่างเห็นได้ชัด (ร้อยละ 52.0 และ 36.0 ตามลำดับ) และผู้ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ใช้จ่ายเพื่อการอ่านสูงสุด (ร้อยละ 59.2)

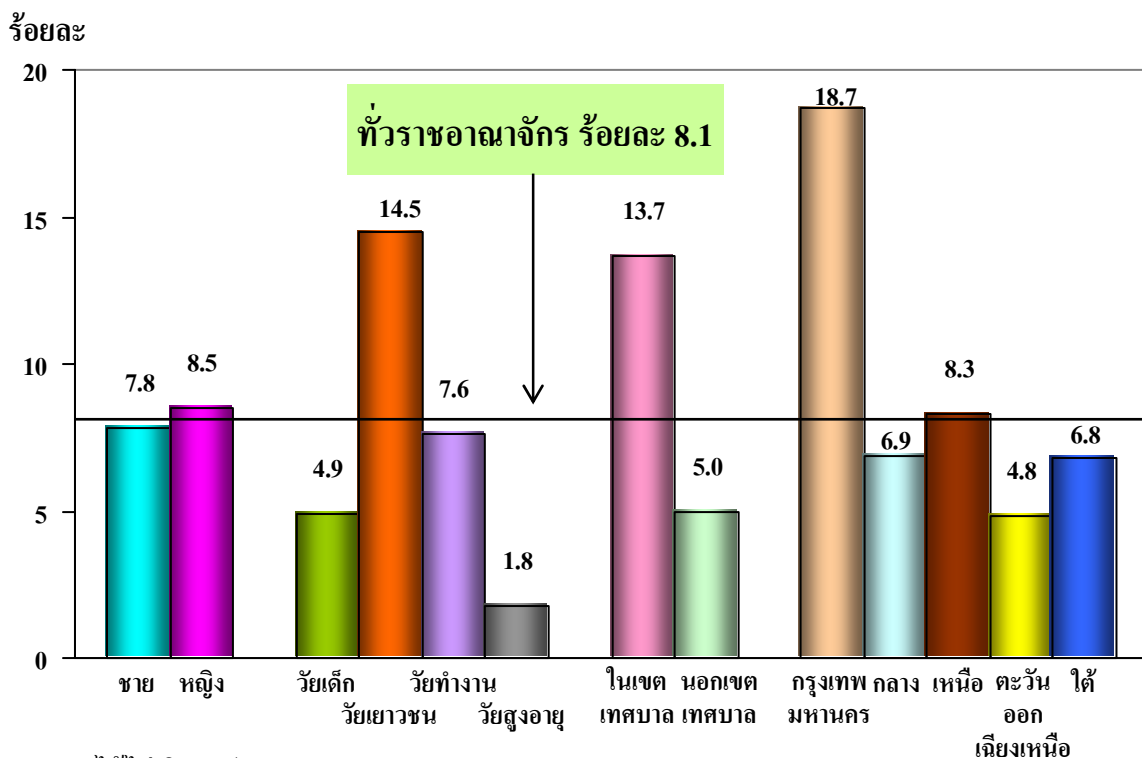
แผนภูมิ 16 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน จำแนกตามค่าใช้จ่ายในการอ่านหนังสือ เขตการปกครองและภาค พ.ศ. 2551

2.11 การอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

คนไทยอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือในช่วงนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีจำนวน 3.2 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 8.1 ของผู้อ่านหนังสือทั้งสิ้น โดยพบว่า อัตราการอ่านหนังสือทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ชายและผู้หญิงใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 7.8 และ 8.5 ตามลำดับ) แต่อัตราการอ่านหนังสือทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีความแตกต่างกันตามวัย เขตการปกครอง และภาค คือ กลุ่มวัยเยาวชนมีอัตราการอ่านหนังสือทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์สูงสุดร้อยละ 14.5 ขณะที่กลุ่มวัยสูงอายุอ่านหนังสือทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่ำสุดเพียงร้อยละ 1.8 ผู้อ่านหนังสือที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีอัตราการอ่านหนังสือทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าผู้อยู่นอกเขตเทศบาลเกือบ 3 เท่า และผู้อ่านหนังสือที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครมีอัตราการอ่านหนังสือทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่าภาคอื่น ประมาณ 2 – 3 เท่า

แผนภูมิ 17 อัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงานทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์^{1/} ของผู้อ่านหนังสืออายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศ กลุ่มวัย เขตการปกครอง และภาค พ.ศ. 2551

^{1/} ตอบได้ไม่เกิน 2 ประเภท

2.12 สาเหตุที่ไม่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน

ประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่ไม่อ่านหนังสือมีจำนวนประมาณ 20.3 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.7 ของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป ประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 54.3) ไม่อ่านหนังสือเพราะคูโทรทัศน์ รองลงมาคือ ไม่มีเวลาอ่าน ร้อยละ 28.4 สำหรับผู้ใหญ่อาจเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจที่รัดตัวต้องเร่งทำมาหากิน ส่วนเด็กอาจใช้เวลาเพื่อการเรียนพิเศษ เล่นเกมส์หรือคุยโทรศัพท์ ส่วนกลุ่มที่น่ากระตุ้นให้หันมาอ่านหนังสือได้ คือ คนที่ไม่สนใจหรือไม่ชอบอ่านหนังสือซึ่งมีอยู่ถึงร้อยละ 21.1 นอกจากนี้ยังพบว่ามีคนที่ไม่อ่านหนังสือ ร้อยละ 14.2 ที่ไม่อ่านหนังสือเพราะอ่านหนังสือไม่ออก ส่วนสาเหตุอื่นมีเพียงเล็กน้อย เมื่อพิจารณาสาเหตุที่ไม่อ่านหนังสือจำแนกตามกลุ่มวัย พบว่าผู้ไม่อ่านหนังสือทุกวัยส่วนใหญ่ไม่อ่านหนังสือเพราะ คูโทรทัศน์ แต่สาเหตุรองลงมามีความแตกต่างกันตามวัย คือ วัยเด็กไม่อ่านหนังสือเพราะไม่ชอบอ่านหรือไม่สนใจ และอ่านหนังสือไม่ออก วัยเยาวชนและวัยทำงานมีสาเหตุที่ไม่อ่านเหมือนกัน คือ ไม่มีเวลาอ่าน และไม่ชอบอ่านหรือไม่สนใจ ส่วนวัยสูงอายุไม่อ่านหนังสือเพราะสายตาไม่ดีตามวัยที่สูงขึ้น และอ่านหนังสือไม่ออก

ตาราง 6 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่ไม่อ่านหนังสือนอกเวลาเรียน/
นอกเวลาทำงาน จำแนกตามสาเหตุที่ไม่อ่านหนังสือ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2551

สาเหตุที่ไม่อ่านหนังสือ ^{1/}	กลุ่มวัย				
	รวม	วัยเด็ก (6 – 14 ปี)	วัยเยาวชน (15 – 24 ปี)	วัยทำงาน (25 – 59 ปี)	วัยสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)
รวม	100.0 (20,325,173)	100.0 (1,609,991)	100.0 (2,250,485)	100.0 (12,068,508)	100.0 (4,396,190)
คูโทรทัศน์	54.3	64.1	63.3	57.4	37.6
ไม่มีเวลาอ่าน	28.4	2.3	29.1	39.1	8.3
ไม่ชอบอ่าน หรือไม่สนใจ	21.1	32.4	26.2	21.6	13.0
อ่านหนังสือไม่ออก	14.2	12.4	6.0	10.5	29.3
สายตาไม่ดี	10.8	0.2	0.3	4.7	36.9
ชอบฟังวิทยุ	6.3	2.5	7.8	6.5	6.4
อื่น ๆ	6.0	6.1	7.4	5.3	7.1

1/ ตอบได้ไม่เกิน 2 คำตอบ

2.13 วิธีการณรงค์ให้คนรักการอ่านหนังสือ

จากการสำรวจความคิดเห็นของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปเกี่ยวกับวิธีการณรงค์ให้คนรักการอ่านหนังสือ พบว่า วิธีการณรงค์ที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด 5 ลำดับแรก คือ 1) หนังสือควรมีราคาถูกลง 2) หนังสือควรมีเนื้อหาสาระน่าสนใจ 3) ควรมีห้องสมุดประจำหมู่บ้านหรือชุมชน 4) ส่งเสริมให้พ่อแม่ปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านหนังสือ และ 5) ภาษาที่ใช้ในหนังสือควรใช้ภาษาง่าย ๆ สื่อให้ทุกคนสามารถเข้าใจได้ (ร้อยละ 28.7 22.0 19.8 19.3 และ 13.1 ตามลำดับ)

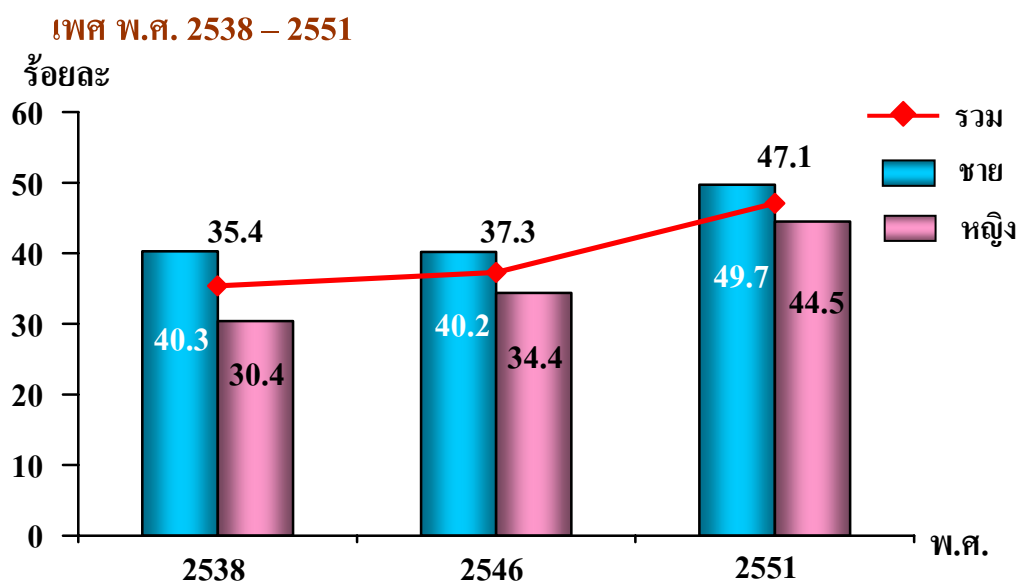
3. การอ่านหนังสือพิมพ์

3.1 อัตราการอ่าน

ประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือพิมพ์ มีประมาณ 28.4 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 47.1 ของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป โดยในเขตเทศบาลมีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์สูงกว่านอกเขตเทศบาลอย่างเห็นได้ชัด (ร้อยละ 63.2 และ 39.9 ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์เป็นรายภาค พบว่า กรุงเทพมหานครมีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุด ถึงร้อยละ 75.5 รองลงมา คือ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ และน้อยที่สุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 57.2 46.3 40.6 และ 33.3 ตามลำดับ)

เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลจากการสำรวจครั้งนี้กับการสำรวจสื่อมวลชนด้านหนังสือพิมพ์ ปี 2538 และ 2546 พบว่า อัตราการอ่านหนังสือพิมพ์ของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คือ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 35.4 ในปี 2538 เป็นร้อยละ 37.3 และ 47.1 ในปี 2546 และ 2551 ตามลำดับ โดยที่ผู้ชายมีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์สูงกว่าผู้หญิง

แผนภูมิ 18 อัตราการอ่านหนังสือพิมพ์^{1/} ของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตาม

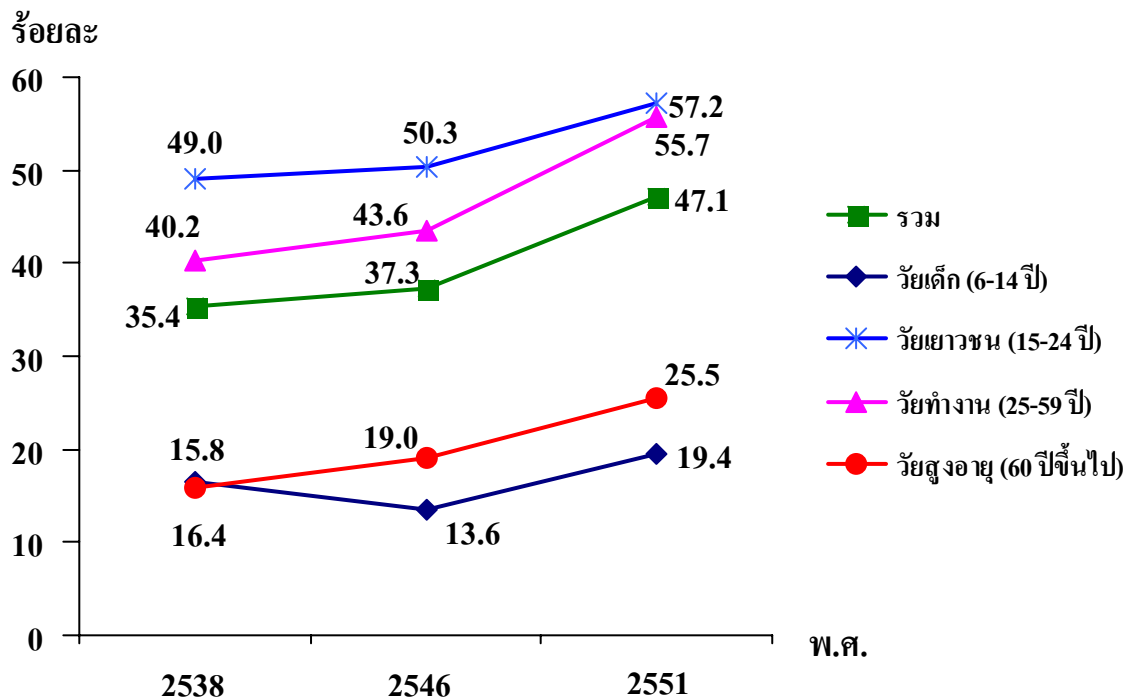

1/ อัตราการอ่านหนังสือพิมพ์ หมายถึง ร้อยละของจำนวนประชากรที่อ่านหนังสือพิมพ์ต่อจำนวนประชากรทั้งสิ้นแต่ละกลุ่ม

3.2 อายุ

เมื่อพิจารณาการอ่านหนังสือพิมพ์ของประชากรตามกลุ่มวัย พบว่า วัยเยาวชนและวัยทำงานมีอัตราการอ่านหนังสือพิมพ์ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 57.2 และร้อยละ 55.7 รองลงมาคือ วัยสูงอายุ (ร้อยละ 25.5) และวัยเด็ก (ร้อยละ 19.4) เมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ในอดีต พบว่า ทุกกลุ่มวัยมีแนวโน้มในการอ่านหนังสือพิมพ์เพิ่มขึ้น

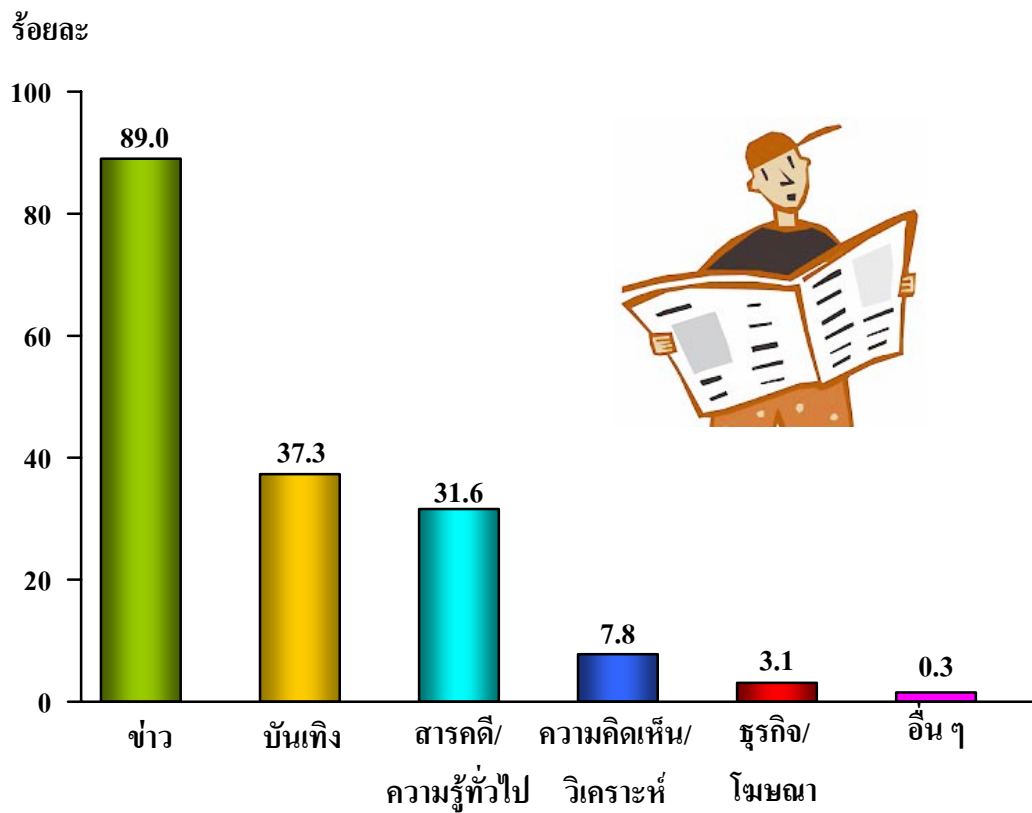
แผนภูมิ 19 อัตราการอ่านหนังสือพิมพ์ของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มวัย พ.ศ. 2538 – 2551

3.3 ประเภทเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ที่อ่าน

ประเภทเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ที่ประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปชอบอ่านมากที่สุด คือ ข่าว ร้อยละ 89.0 รองลงมา คือ บันเทิง และสารคดี/ความรู้ทั่วไป (ร้อยละ 37.3 และ 31.6 ตามลำดับ)

แผนภูมิ 20 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามประเภทเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ที่อ่าน^{1/} พ.ศ. 2551

^{1/} ตอบได้ไม่เกิน 2 ประเภท

ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ทั้งผู้ชายและผู้หญิงชอบอ่านข่าวมากที่สุดเช่นกัน (ร้อยละ 91.3 และ 86.5 ตามลำดับ) แต่ในอันดับรองลงมา นั้น มีความแตกต่างกัน คือ ผู้ชายชอบอ่านเนื้อหาประเภทสารคดี/ความรู้ทั่วไปมากกว่าบันเทิง แต่ผู้หญิงชอบอ่านเนื้อหาประเภทบันเทิงมากกว่าสารคดี/ความรู้ทั่วไปอย่างเห็นได้ชัด

นอกจากนี้พบว่า การเลือกอ่านประเภทเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ มีความแตกต่างกันตามวัยด้วย คือ วัยเด็กชอบอ่านเนื้อหาประเภทบันเทิงมากที่สุด รองลงมา คือ ข่าว และสารคดี/ความรู้ทั่วไป สำหรับวัยอื่น ๆ ชอบอ่านข่าวมากที่สุดเช่นกัน แต่ลำดับรองลงมาวัยเยาวชนชอบอ่านเนื้อหาประเภทบันเทิง ขณะที่วัยทำงานและวัยสูงอายุชอบอ่านเนื้อหาประเภทสารคดี/ความรู้ทั่วไป

ตาราง 7 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามประเภทเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ที่อ่าน เพศ และกลุ่มอายุ พ.ศ. 2551

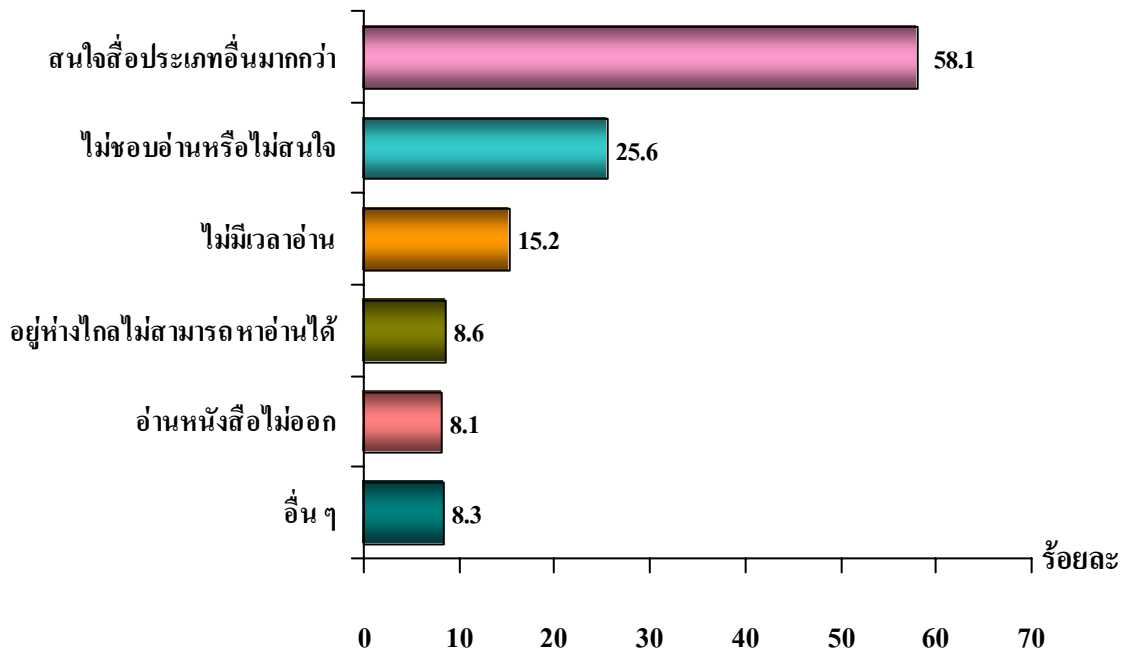
ประเภทเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ที่อ่าน ^{1/}	รวม	เพศ		กลุ่มวัย			
		ชาย	หญิง	วัยเด็ก (6-14 ปี)	วัยเยาวชน (15-24 ปี)	วัยทำงาน (25-59 ปี)	วัยสูงอายุ (60ปีขึ้นไป)
รวม	100.0 (28,347,407)	100.0 (14,613,417)	100.0 (13,733,990)	100.0 (1,701,986)	100.0 (5,995,865)	100.0 (18,801,727)	100.0 (1,847,829)
ข่าว	89.0	91.3	86.5	61.2	83.6	92.7	94.7
บันเทิง	37.3	25.6	49.7	64.5	55.9	31.4	11.7
สารคดี/ความรู้ทั่วไป	31.6	35.4	27.5	33.0	27.3	32.0	39.5
ความคิดเห็น/วิเคราะห์	7.8	10.6	4.8	2.0	5.4	8.7	11.5
ธุรกิจ/โฆษณา	3.1	2.8	3.4	5.8	3.9	2.8	1.1
อื่น ๆ	0.3	0.4	0.2	0.7	0.4	0.2	0.3

1/ ตอบได้ไม่เกิน 2 ประเภท

3.4 สาเหตุที่ไม่อ่านหนังสือพิมพ์

ประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่ไม่อ่านหนังสือพิมพ์ จำนวนประมาณ 31.9 ล้านคน หรือร้อยละ 52.9 พบว่า คนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีสาเหตุที่ไม่อ่านหนังสือพิมพ์ เนื่องจากสนใจสื่อประเภทอื่นมากกว่า รองลงมาคือ ไม่ชอบอ่านหรือไม่สนใจ และไม่มีเวลาว่าง (ร้อยละ 58.1 25.6 และ 15.2 ตามลำดับ)

แผนภูมิ 21 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่ไม่อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามสาเหตุที่ไม่อ่านหนังสือพิมพ์^{1/} พ.ศ. 2551

1/ ตอบได้ไม่เกิน 2 คำตอบ

3.5 การนำเสนอเนื้อหาและบทบาทของหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน

จากการสอบถามประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีที่อ่านหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาและบทบาทของหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน พบว่า สามในห้าของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 66.1) เห็นด้วยว่า หนังสือพิมพ์ช่วยให้มีความรู้ และเห็นด้วยบางส่วนว่าหนังสือพิมพ์มีบทบาทในทางที่ดี คือ เสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมา มีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอข่าว มีบทบาทในการชี้นำสร้างสรรค์สังคมและช่วยเหลือสังคม เป็นสื่อกลางที่ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและร้องทุกข์ในเรื่องต่าง ๆ ได้ รวมทั้งเห็นด้วยบางส่วนว่าหนังสือพิมพ์ก็มีบทบาทที่ไม่ดีเช่นกัน คือ เสนอข่าว/เหตุการณ์รุนแรงมากกว่าข่าวในด้านดี และลงภาพไม่เหมาะสม

ตาราง 8 ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปที่อ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาและบทบาทของหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน พ.ศ. 2551

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	รวม	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยบางส่วน	เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น
1. เสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมา	100.0	6.3	57.3	30.0	6.4
2. หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบต่อ ต่อการนำเสนอข่าว	100.0	9.0	53.0	27.0	11.0
3. หนังสือพิมพ์มีบทบาทในการชี้นำ สร้างสรรค์สังคมและช่วยเหลือสังคม	100.0	3.4	45.4	43.7	7.5
4. หนังสือพิมพ์เป็นสื่อกลางที่ประชาชน สามารถแสดงความคิดเห็นและร้องทุกข์ ในเรื่องต่าง ๆ ได้	100.0	4.9	44.1	42.3	8.6
5. หนังสือพิมพ์ช่วยให้มีความรู้	100.0	1.6	27.6	66.1	4.7
6. เสนอข่าว/เหตุการณ์รุนแรงมากกว่า ข่าวในด้านดี	100.0	9.8	51.2	27.5	11.5
7. ลงภาพไม่เหมาะสม	100.0	12.3	53.9	22.0	11.7

ภาคผนวก

ภาคผนวก

1. ความเป็นมา วัตถุประสงค์ และประโยชน์

1.1 การสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2551

ความเป็นมา

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนรักการอ่านอย่างจริงจัง จึงมีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลสถิติเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือของประชากร เพื่อนำไปใช้กำหนดทิศทางและมาตรการต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายข้างต้น สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดทำโครงการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากรครั้งแรก ในปี 2546 ครั้งที่ 2 ปี 2548 และการสำรวจปี 2551 นี้ นับเป็นครั้งที่ 3 เพื่อให้มีข้อมูลสำหรับใช้พัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนรักการอ่าน ตลอดจนติดตามประเมินผลการดำเนินงานเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง เนื่องจากการอ่านหนังสือทำให้ผู้อ่านมีความรอบรู้ เป็นการเพิ่มพูนศักยภาพในการดำเนินชีวิต และการทำงาน สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต จึงนับเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยตรง

วัตถุประสงค์

เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. จำนวนผู้อ่านหนังสือและไม่อ่านหนังสือ พร้อมทั้งลักษณะทางประชากร
2. รายละเอียดเกี่ยวกับการอ่านหนังสือ เช่น ประเภทหนังสือที่อ่าน ความถี่ในการอ่าน เวลาที่ใช้อ่านหนังสือเฉลี่ยต่อวัน สถานที่ที่อ่าน เป็นต้น
3. ความคิดเห็นในเรื่องของวิธีการจูงใจให้ประชาชนรักการอ่านหนังสือ

ประโยชน์

1. เพื่อให้มีข้อมูลสถิติพื้นฐานเรื่องการอ่านหนังสือของประชากร
2. เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลไปใช้กำหนดนโยบาย และส่งเสริมการอ่านหนังสือให้มากขึ้น และเหมาะสม เช่น
 - ทำการรณรงค์หรือจัดการส่งเสริมการอ่านในรูปแบบที่เหมาะสมกับกลุ่มวัย
 - จัดหาหนังสือที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
 - จัดหาสถานที่อ่านหนังสือให้แพร่หลายและเพียงพอแก่ประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ

1.2 การสำรวจสื่อมวลชน พ.ศ. 2551 (หนังสือพิมพ์)

ความเป็นมา

สื่อมวลชนทางด้านหนังสือพิมพ์เป็นสื่อหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการรับรู้ข่าวสารของประชาชน สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งการรับรู้ข่าวสารของประชาชนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง สำนักงานสถิติแห่งชาติดำเนินการสำรวจมาแล้ว 5 ครั้ง คือ ในปี 2527 2530 2532 2538 และ 2546 หลังจากนั้นมึนโยบายให้จัดทำสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์ ทุก 5 ปี

การสำรวจครั้งนี้เป็นครั้งที่ 6 โดยได้ผนวกข้อถามรวมกับการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2551 เนื่องจากสำรวจในช่วงเวลาเดียวกัน และเนื้อหาของการสำรวจสอดคล้องกัน

วัตถุประสงค์

เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. จำนวนผู้อ่านหนังสือพิมพ์และไม่อ่านหนังสือพิมพ์ พร้อมทั้งลักษณะทางประชากร
2. รายละเอียดเกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์ เช่น ความถี่ในการอ่าน และประเภทเนื้อหาสาระที่อ่าน
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหา และบทบาทของหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน

ประโยชน์

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจนี้เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้อง สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนและปรับปรุงงานสื่อมวลชนทางด้านหนังสือพิมพ์ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน สังคม และประเทศต่อไป

2. ขอบข่ายของการสำรวจ

ครัวเรือนที่อยู่ในขอบข่ายของการสำรวจ ได้แก่ ครัวเรือนส่วนบุคคล ทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลทั่วประเทศ

3. เวลาอ้างอิง

ในรอบ 12 เดือนที่แล้ว

หมายถึง ระยะเวลานับจากเดือนก่อนเดือนสัมภาษณ์ย้อนหลังไป 12 เดือน เช่น เดือนที่สัมภาษณ์ คือ พฤษภาคม 2551 “ในรอบ 12 เดือนที่แล้ว” คือ พฤษภาคม 2550 – เมษายน 2551

4. รายการข้อมูลที่เกิดขึ้น

1. ลักษณะทั่วไปของสมาชิกในครัวเรือน
2. การอ่านหนังสือของเด็กเล็ก (อายุต่ำกว่า 6 ปี)
3. การอ่านหนังสือของประชากร (อายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป)
4. การอ่านหนังสือพิมพ์ของประชากร (อายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป)

5. ระเบียบวิธีการสำรวจ

สำรวจนี้เป็นการสำรวจด้วยตัวอย่าง (Sample Survey Method) โดยใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Two Stage Sampling โดยมีจังหวัดเป็นสตราตัม (Stratum) ซึ่งมีทั้งสิ้น 76 สตราตัม และในแต่ละสตราตัม (จังหวัด) ได้แบ่งออกเป็น 2 สตราตัมย่อยตามลักษณะการปกครอง คือ ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล โดยมีชุมชนอาคาร (สำหรับในเขตเทศบาล) และหมู่บ้าน (สำหรับนอกเขตเทศบาล) เป็นตัวอย่างชั้นที่หนึ่ง ครัวเรือนส่วนบุคคลเป็นตัวอย่างชั้นที่สอง ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้น 52,000 ครัวเรือน

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ไปสัมภาษณ์สมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างในเดือนพฤษภาคม และมิถุนายน พ.ศ. 2551

6. คำนิยาม

6.1 การอ่านหนังสือ

หมายถึง การอ่านหนังสือทุกประเภทนอกเวลาเรียน/นอกเวลาทำงาน รวมทั้งการอ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต ซีดี ฯลฯ ยกเว้น SMS หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

สำหรับการอ่านหนังสือของเด็กเล็ก (อายุต่ำกว่า 6 ปี) ในที่นี้ หมายถึง การอ่านหนังสือในช่วงนอกเวลาเรียน ซึ่งเด็กเล็กอ่านด้วยตนเอง รวมทั้งการที่ผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟังด้วย

6.2 หนังสือพิมพ์

หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ออกเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ มีเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับข่าวและสถานการณ์ปัจจุบัน มักจะออกเป็นรายวัน แต่อาจออกเป็นราย 2 วัน 5 วัน 7 วัน 10 วัน หรืออื่น ๆ ก็ได้ แต่ไม่ทิ้งช่วงนานเกินไป ไม่เย็บเล่ม และไม่มีปก

ขนาดของหนังสือพิมพ์ มีขนาดไม่แน่นอน ส่วนใหญ่มีขนาดประมาณ 40 X 55 ซม.

6.3 นิตยสาร

หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ออกเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ ส่วนใหญ่จะออกเป็นรายสัปดาห์ รายปักษ์ หรือรายเดือน มักจะมีขนาดเล็กกว่าหนังสือพิมพ์ มีปก เย็บเล่ม มีการจัดหน้า โดยใช้สีสันและรูปภาพสวยงาม พิถีพิถันกว่าหนังสือพิมพ์ เนื้อหาอาจเกี่ยวกับข่าวสาร ความรู้ สารคดี นิยาย หรืออื่น ๆ

6.4 วารสารหรือเอกสารประเภทอื่น ๆ ที่ออกเป็นประจำ

หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ออกเป็นประจำ แต่มีรูปร่างลักษณะที่ไม่สามารถจัดประเภทเป็นหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารได้ วารสารส่วนใหญ่ มักจะมีเนื้อหาทางวิชาการ แต่อาจมีวารสารบางประเภทที่เน้นในเรื่องข่าว และความคิดเห็น แต่ไม่มีการตกแต่งรูปเล่มเหมือนนิตยสาร

วารสาร ส่วนใหญ่จะมีคำว่า “วารสาร” นำหน้าชื่อหนังสือ และ เนื้อหาจะหนักกว่านิตยสาร ตัวอย่างหนังสือวารสาร เช่น วารสารข้าราชการ วารสารที่ดิน วารสารบริหารธุรกิจ เป็นต้น

ส่วนเอกสารประเภทอื่น ๆ ที่ออกเป็นประจำ อาจออกมาใน ลักษณะของแผ่นพับ แผ่นปลิว จุลสาร (Bulletin) จดหมายข่าว (Newsletter) หรืออื่น ๆ ส่วนใหญ่จะจัดทำโดยสถาบันหรือองค์กรต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการประชาสัมพันธ์หรือส่งเสริมกิจกรรมของหน่วยงานนั้น โดยเฉพาะ เช่น สารสถิติ สารผู้ใหญ่ ข่าวสารการเกษตร ข่าวสารการบินพาณิชย์ จุลสาร การท่องเที่ยว จุลสารดาวเทียม จดหมายข่าวไทย คดีศึกษา เป็นต้น

6.5 นวนิยาย การ์ตูน หรือหนังสืออ่านเล่นต่าง ๆ

หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มักออกไม่มีระยะเวลาที่แน่นอน มุ่งให้อ่าน เพื่อความเพลิดเพลินใจ เช่น นวนิยาย นิทาน การ์ตูน เป็นต้น

นวนิยายหรือเรื่องอ่านเล่นต่าง ๆ ในที่นี้ต้องพิมพ์เป็นเล่ม ไม่ใช่นวนิยายหรือเรื่องอ่านเล่นที่พิมพ์เป็นตอน ๆ ในหนังสือประเภทอื่น ตัวอย่างนวนิยาย เช่น เพชรพระอุมา ค่าของคน คู่กรรม เป็นต้น

หนังสือการ์ตูน ได้แก่ ขายหัวเราะ และการ์ตูนญี่ปุ่น เป็นต้น

6.6 แบบเรียนหรือตำราเรียนตามหลักสูตร

หมายถึง สิ่งพิมพ์ หนังสือ หรือตำราที่โรงเรียน มหาวิทยาลัย หรือ สถาบันการศึกษา กำหนดให้ใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตร รวมทั้ง เอกสาร หนังสือ หรือตำราที่ใช้อ่านเพื่อสอบด้วย เช่น คู่มือเตรียมสอบ หนังสือ แนวข้อสอบ และหนังสือประกอบการเรียนพิเศษ เป็นต้น

6.7 ตำรา หนังสือ หรือเอกสารที่ให้ความรู้

หมายถึง สิ่งพิมพ์หรือเอกสารที่มุ่งให้ความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้อ่าน เป็นประการสำคัญ ส่วนใหญ่มักจะออกในลักษณะของหนังสือ (Book) มีการเย็บเล่ม ไม่รวมแบบเรียนหรือตำราเรียนตามหลักสูตร

ตำรา หนังสือ หรือเอกสารที่ให้ความรู้ ในที่นี้ต้องใช้ในวัตถุประสงค์อ่านเพื่อให้มีความรู้ทั่ว ๆ ไป เพื่อเสริมความรู้ ไม่ใช่มุ่งเพื่อสอบ (ไม่รวมตำราที่นักเรียน นิสิต นักศึกษา ใช้อ่านเพื่อสอบ)

6.8 หนังสือหรือเอกสารเกี่ยวกับคำสอนทางศาสนา

หมายถึง หนังสือหรือเอกสารที่นำเสนอเรื่องเกี่ยวกับหลักหรือคำสอนทางศาสนา หลักการปฏิบัติทางศาสนา ประวัติกุศลสำคัญทางศาสนา และเรื่องเล่าทางศาสนา

6.9 ข่าว

หมายถึง การรายงานเหตุการณ์ปัจจุบันหรือข่าวสารที่น่าสนใจ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารที่เสนอ โดยลักษณะของข่าวนั้นจะต้องเป็นข้อมูล ข้อเท็จจริงหรือเรื่องราวใหม่ ๆ และทันต่อเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทัศนะของผู้รับสาร การเสนอข่าวอาจใช้การพูด การเขียน การใช้ภาพ แถบบันทึก วิทยุทัศน์ หรือภาพยนตร์ หรือสื่ออื่น ๆ ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้ต้องไม่มีการแสดงความคิดเห็นในการเสนอข่าว

ข่าวอาจจำแนกเป็น ข่าวที่น่าสนใจทั่ว ๆ ไปในประเทศ ข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศและข่าวระหว่างประเทศ ข่าวและความเคลื่อนไหวในวงการกีฬา ความเคลื่อนไหวในวงการธุรกิจบันเทิง และข่าวประเภทอื่น ๆ

6.10 สารคดีหรือความรู้ทั่วไป

หมายถึง เนื้อหาที่เกี่ยวกับความรู้หรือสารคดี โดยมีจุดประสงค์ให้ผู้อ่านได้รับความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง การดำเนินงานของรัฐ เศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ ศาสนา จริยศึกษา สุขภาพ อนามัย ศิลปะ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ รวมทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สตรี และแม่บ้าน

6.11 ความคิดเห็นหรือวิเคราะห์

หมายถึง บทความ บทบรรณาธิการ หรือข้อเขียนแบบอื่น ๆ ที่แสดงทัศนะหรือความคิดเห็น ตลอดจนการวิเคราะห์วิจารณ์ในเรื่องต่าง ๆ เช่น แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง การดำเนินงานของรัฐ เศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ ศาสนา จริยศึกษา สุขภาพ อนามัย ศิลปะ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ รวมทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สตรีและแม่บ้าน นอกจากนี้ยังรวมถึงบทความที่เสนอความคิดเห็น วิพากษ์ วิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไป เช่น การพยากรณ์ชีวิต การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ต่างประเทศ การวิเคราะห์และวิจารณ์ข่าวแบบชาวบ้าน เป็นต้น

6.12 บันเทิง

หมายถึง เนื้อหาที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) แสดงด้วยภาพ ได้แก่ ภาพเขียน หรือภาพถ่าย เช่น การ์ตูนสำหรับเด็ก ภาพล้อทางการเมือง เป็นต้น
- 2) บรรยายด้วยข้อเขียน ได้แก่ เรื่องสนุก ๆ เช่น นวนิยาย เรื่องแปล เรื่องสั้น เป็นต้น

6.13 ธุรกิจหรือโฆษณา

หมายถึง เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้า อุตสาหกรรม รวมถึงข่าวเพื่อการเผยแพร่ และการประชาสัมพันธ์ (Publicity and public relations) และเนื้อหาที่เป็นประกาศสรรพคุณ คุณภาพ หรือคุณสมบัติของสินค้าและบริการ (Advertisements)

